

4. ČTVRTLETÍ 1988

**BEZVÝHRADNÁ
ODEVZDANOST
DO BOŽÍ VŮLE**

Ú V O D

Na první pohled nás studijní oblast úkolů tohoto čtvrtletí může překvapit. Co společného mohou mít prorok Aggeus, apoštol Jakub a prorok Malachiáš? Dva uvedené spisy pocházejí ze Starého a jeden z Nového zákona. Jejich pisatelé žili v různých dobách a v rozmanitých okolnostech. Tato biblická svědectví však mají společný odkaz pro dnešek. Učí nás, jak se máme zříkat sobectví a bezvýhradně se odevzdat do Boží vůle. Jen tak se podle jejich svědectví budeme moci těšit z plnosti života.

Taková zkušenost nemá nic společného se zákonickou spravedlností. Spočívá na láskyplném, důvěřivém vztahu k našemu Pánu. Jestli milujeme Boha celým svým srdcem, myslí i duší, budeme pak chtít tento vztah projevit v celé šíři každodenního života. Pánu to bude milé a přinese mu to čest. Poznáme, že štědrým rozdáváním budeme štědře odměněni.

Co znamená naprostá odevzdanost prakticky? Odpověď nalezneme v základní příručce praktického křesťanství — v listě Jakuba. Z něj poznáme, že v životě opravdových křesťanů pravá víra plodí hojné skutky lásky. Na druhé straně ti, kteří se Pánu plně neodevzdali, snaží se rozumově zdůvodňovat své nekřesťanské jednání a tím si vlastně znemožňují poznání svého skutečného stavu. Jestli to platilo o Židech doby Malachiáše, tím víc to platí pro laodicejskou církev posledních dnů. (Zjev 3,17) Poslední kniha Starého zákona končí velkým proroctvím o závěrečném oživení a reformaci před definitivním příchodem Božího království. Poselství této knihy je výzvou i pro nás.

CO DĚLÁŠ SE SVÝM ŽIVOTEM?

Základní verš: Jan 10,10

Pán Bůh nás vybavil nejen tělesnými schopnostmi, abychom je zužitkovali pro něho, ale svěřil nám i hřivny času, síly, rozumových schopností, vlivu, finančních prostředků a schopnost rozvážného správcovství. To všechno spolu tvoří náplň života. Neskládáme se z nějakých oddělených složek, ale celí jsme osobnostmi stvořenými k obrazu Božimu. Svobodně můžeme použít Bohem dané hřivny buď k dobrému anebo ke zlému, užitečným anebo škodlivým způsobem.

Bůh nám dal všechno, co jen láska může poskytnout. Od nás očekává bezvýhradnou odevzdanost jeho vůli. Dal nám i dar svobodné volby. Nechce nás nutit, ale prostřednictvím Ducha svatého je ochoten naše věci zařídit tak, abychom už v tomto životě zakusili plnou radost ze spasení a přínos společenství Boží rodiny.

Mezi naším duchovním stavem a tím, co činíme s jeho dary je přímá souvislost. Naše rozhodnutí určují konečnou bilanci našeho života, jestli nám budou či nebudou svěřeny dary věčnosti. Pokud Bohu odevzdáme všechno, co jsme a co máme, vrátí se nám to v nejhodnější formě už v tomto životě a budeme připraveni pro život s Pánem ve věčnosti. Nejen, že budeme šťastní, ale získáme i podobu toho, kdo nás stvořil ke svému obrazu.

Každodenně stojíme na křižovatce rozhodování. Co děláme se svým životem dnes? Co s ním učiníme zítra?

Výzva k bezvýhradnému odevzdání

1. Co má být podle Božího slova naši „rozumnou službou“? (Řím 12,1–2)

Pánu Bohu máme posvětit všechny tělesné, duševní i duchovní dary. To je úplné dávání, opravdové správcovství. Kristus přišel spasit a obnovit celého člověka,

a proto duchovní nutností je, abychom mu dali všechno, co máme i co jsme.

2. Co zahrnuje náležitě správčovství našeho života? (1 Kor 4,2)

Když nám Pán dal život, nepověřil nás v něm výlučně spravováním majetku či finančních prostředků. Svěřil nám všechno potřebné k tělesnému, rozumovému, citovému, společenskému i duchovnímu štěstí. Kromě toho nám dal schopnosti, potřebné pro správné spravování těchto hodnot. Na nás spočívá odpovědnost, jestli s nimi budeme hospodařit věrně, a to je možné jen úplným odevzdáním Ježíši Kristu.

3. Co hlubšího zahrnuje ještě odevzdání Kristu? Jak rozumět „pravému bohatství“ z Luk 16,1–13?

Naše zodpovědnost před lidmi a Bohem nezávisí na kvalitě či množství hmotného majetku, ale stojí na skutečnosti, že Bůh nám dal život. Proto si Bůh činí nárok na každého člověka. Účinek plánu spasení v našem životě spočívá v první řadě na tom, jestli uznáme nebo neuznáme svou závislost na Bohu Stvořiteli, Vykupiteli a Udržovateli života. Konečným důsledkem věrného osobního vztahu k Dárci života bude život věčný.

Úplné šafářství

4. Který základní princip je nastíněn v 1 Kor 10,31?

5. Co prozrazují naše dary o naší lásce k Pánu? (2 Kor 8,5)

Nemáme žádné právo, abychom se oddělovali od Božího plánu spásy a obnovy světa. Pán Bůh v určitém smyslu počítá i s námi.

„Ochota k přinášení obětí, kterou projevili věřící v Macedonii, byla výsledkem zasvěcení srdce. Působením Božího Ducha ‚dali sami sebe napřed Pánu‘ (2 Kor 8,5) a pak byli ochotní dávat štedře ze svých prostředků na podporu evangelia. Nebylo třeba je pobízet, aby dávali, spíše se těšili z výsady, že si sami odpírají, aby mohli poskytnout pomoc jiným“ (SA 226)

Úplné šafářství a milost

Kromě času, schopností, majetku i sebe samých má-

me být správci „Božích tajemství“. Jedním z důvodů, proč nám Bůh projevil tak velkou milost, je to, abychom se o hodnoty, které jsme přijali, ochotně podělili s těmi, kteří doposud nepřijali poselství Boží milosti.

6. Jaký význam má slovo milost v 2 Kor 8,1. 6. 9?

Apoštol zde uvádí jedno ze svých oblíbených slov. Tento výraz zde znamená „dar milosti“. Všichni Kristovi následovníci mohou potvrdit, že Boží milost stačí pokrýt každou potřebu v křesťanově životě. Boží milostivé jednání s lidmi, jak je zpříkladnil svým životem Kristus, není ani možno vystihnout lidskými slovy. Ten, kdo přijímá Boží dar, stává se podobnějším Dárci. Slovo „milost“ totiž označuje dar a stejně i dárci. Ve formě „charis“ se tento výraz nachází asi 150 krát v Novém zákoně. Všechny výrazy, kterými je možno je přeložit (milost, štědrost, užitek, radost, vděčnost, potěšení) vystihují povahu Božích darů stejně, jako ducha, v jakém byly darovány. (2 Kor 8.7)

7. Na co myslel Pavel, když napsal, že Macedonští „dali nad svou možnost“ a „byli ochotní dát i sebe“?

Macedonští měli snahu dát příliš mnoho, ne příliš málo. Dávali spontánně, bez výzev či upomínání, což bylo patrně nutné v Korintě. Stačilo, že Macedonští věděli o potřebách, a pak si pokládali za přednost, že se mohli rozdělit s chudými z Jeruzaléma o to, co měli.

Opravdové správčovství rozvíjí povahu

Záměrem Božího plánu od samotného počátku bylo, aby se odcizení lidé vrátili zpět do Boží rodiny. Proto nás nazývá svými dětmi a my jej můžeme zvat svým Otcem. Ježíš se stal naším starším bratrem. Duch svatý v nás přebývá. Mohl Bůh lidské rodině dát ještě víc? Chce nás zase mít ve své rodině. Proto chce, abychom rozvíjeli v naší povaze rysy, které vládnu v rodině nebeské. Jeho způsoby se mají stát našimi; máme se naučit smýšlet jako on.

8. Jaký protiklad vidí Pavel mezi otroctvím satanu a předností být Božími dětmi? (Řím 8,12–17)

Otroci nemají žádný podíl na dědictví. Boží děti mají s Kristem podíl na jeho království. Jsou již nyní naplněni láskou a očekává je krásné prostředí. Jsou zro-

zeni z Ducha Božího. (Jan 1, 12–13; 3,3–8)

Do této souvislosti patří i porovnání „skutků těla“ (Gal 5, 19–21) s „ovocem Ducha“ (Gal 5,22–23). Tyto dvojí plody jsou ovocem dvojího charakteru. Jeden se podobá Bohu, druhý satanu. „Skutky těla“ jsou přirozeným ovocem lidského srdce. „Ovoce Ducha“ je naopak přirozeným důsledkem působení Božího Ducha v srdcích lidí, kteří se odevzdali Pánu. „Ať nikdo neříká, že se nemůže zbavit chyb svého charakteru. Jakmile dospěješ k tomuto rozhodnutí, pak určitě ztratiš věčný život. Nemožnost spočívá ve tvé vůli. Když nechceš, nezvítězíš. Skutečná obtížnost pochází z porušenosti neposvěceného srdce a neochoty podřídit se Boží vůli“ (PK 331).

9. Co je důsledkem úplného odevzdání se do Boží vůle? (2 Kor 9,6–8)

Naše štědrost a obětavost svědčí o rozsahu a úplnosti našeho odevzdání. Naprosté odevzdání do Boží vůle se týká všech oblastí našeho života. Výsledek se u dárce projeví v hojném vnějším i vnitřním požehnání. Jak říká jeden ze základních zákonů života, sklízíme to, co rozsíváme.

10. Jaký díl našeho příjmu i nás samotných od nás očekává Pán? (5 Mojž 16,17)

Lidé mohou dát jen z toho množství, které Bůh dal svým požehnáním v oblasti času, prostředků, poznání či kterékoliv jiné hřivny. Zvěstování evangelia je vlastně dělením se o to, co jsme sami dostali. S duchovní zkušeností se můžeme rozdělit stejně, jako s naším vztahem k Bohu. Dary života záručujeme, rozhojňujeme tím, jak se o ně dělíme.

Souhrn a naučení

Nejlepší způsob, jak můžeme naložit se svým životem, je, když ho plně svěříme Bohu, aby se v něm uplatnila jeho vůle a vedení. Správné šafářství znamená odevzdání těla, duše i ducha do Boží služby, pro oslavu Boží. Dnešní úkol nás upozornil na několik důležitých zásad. Jejich konkrétní uplatnění budeme sledovat při studiu biblických knih Aggea, Jakuba a Malachiáše.

DĚRAVÝ MĚSĚC

Základní verš: Ag 1,9

Čtenářům bible se nejednou stává, že při listování v bibli přehlédnou krátký spis proroka Aggea. Tato vzácná perla mezi biblickými knihami zůstává často v zapomenutí. A přece má pro Boží církev ostatků zvláštní význam, protože jí připomíná věrnost v povinnostech a ukazuje, jak taková věrnost může vést k oživení.

Boží lid po návratu ze zajetí začal s výstavbou druhého chrámu, ale původní nadšení ochablo. Za vlády perského krále Kambýsa šlo dílo kupředu jen zvolna. Když na trůn nastoupil Smerdis, vydal výnos zakazující pokračování stavby. Během této doby začali Židé věnovat všechny své prostředky i čas výstavbě vlastních domů a hromadění majetku. Jejich lhostejnost k Božímu domu vedla k hmotné i duchovní chudobě.

V době, kdy na trůn nastoupil Darius Hystaspes „Izraelci byli v žalostném duchovním stavu. Tak dlouho reptali, pochybovali a upřednostňovali své zájmy a lhostejně hleděli na zříceniny Božího chrámu, až mnozí ztratili ze zřetele Boží záměr jejich návratu“ (PK 377).

Jakou cenu má děravá peněženka? Pán Bůh připomíná svému lidu z Aggeovy doby, že dává „mzdu do děravého váčku“ (Ag 1,6). Takto nerozvážně si však nepočínali pouze tehdejší Židé, ale často podobně jednají i dnešní křesťané. Kdykoliv dáváme do popředí vlastní zájmy, ztrácíme ze zřetele, jaký má s námi záměr Bůh.

První poselství — pokárání (Ag 1,1—12)

Po historickém úvodu ve v. 1. následuje v dalším verši poselství knihy: „Toto praví Hospodin zástupů“.

**1. Který nesprávný výklad proroctví svedl Izraele k cha-
trné výmluvě ve v. 2? (viz Jer 25,12)**

Lid si zřejmě nesprávně vykládal slova proroctví Je-

remiáše o sedmdesáti létech, že tento prorocký výměr zajetí se ještě nedovršil. Sedmdesát prorockých let patrně počítali od zpusťování chrámu v r. 587 do r. 517 před Kristem. Těžkosti, které jim bránily v přestavbě chrámu, pokládali za Boží pokárání za jejich unáhlelost. Avšak skutečnost, že Darius zrušil Smerdisův zákaz přestavby chrámu, měla být pro Židy dostatečným podnětem, aby se díla opětovně chopili.

Žel i dnes nejednou slyšíme podobnou výmluvu: „Ještě nepřišel pravý čas, počkejme ještě“. Kdykoliv nám však Pán otevírá cestu k činnosti, máme jednat! Nikdo nemůže předvídat, jestli se ještě jednou naskytne podobná příležitost.

2. Jaký význam mohou mít Boží slova: „Tento lid“ ve v. 2?

Izraelci sami neprojevili ochotu v příhodný čas. Bůh očekává bezodkladnou poslušnost od těch, které si vyvolil a které vede. Otálení Boha zneuctívá. A přece svévolní lidé mívají pro svou omluvu pohotové výmluvy. A to byl důvod, proč skrze proroka Pán oslovil Izraele „tento lid“ a ne „můj lid“.

3. Jak reagoval Bůh na výmluvu lidu? (v. 3—4)

Boží postoj je určitý. Nebylo žádného rozumného důvodu proto, aby Izraelci měli přerušit výstavbu chrámu. Čím víc překážek se vyskytovalo, tím měli být vytrvalejší a víc se obracet k Hospodinu, který jim umožnil návrat do Jeruzaléma. Šlo o jeho dílo a oni mu měli důvěřovat, že se postará o všechno potřebné.

Dějiny se budou opakovat i v tomto ohledu. Kvůli nedůvěře lidí se dostaví neúspěchy. Vedoucím svého díla je Bůh, který své záměry uskuteční navzdory všem vnějším i vnitřním překážkám.

4. Jaké ponaučení bychom si měli vzít do každodenního života ze slov v. 5. a 7?

Z moudré Boží rady vysvítá, že i v hmotném zájmu nejjistější zárukou úspěchu je řídit se Boží vůlí.

5. Jaké naučení nám dává Kristus o tom, čemu máme dávat přednost? (Mat 6,24—34; 19,21—22)

Další Boží výzva z v. 7—11 probouzela Boží lid v minulosti a dodnes by nás měla burcovat, abychom s ním spolupracovali i dnes. Pán Bůh určitě splní svá zaslí-

bení v hmotném i duchovním požehnání. Pak výsledky daleko přesahnou očekávání.

6. Co bylo příčinou kalamit, které postihly zemi? (v. 9–11)

V uvedeném oddílu sledujeme naplnění určitého principu. Když rozdáváme z toho, co máme, co nám bylo svěřeno, pak sami přijímáme a získáváme Boží požehnání. I opačný postoj však plní svou zákonitost. Sobectví a lakota přivodí hmotné a duchovní ochuzení.

E. G. Whiteová nazývá tento princip „zákonem života pro zemi i nebesa.“ Kromě sobeckého lidského srdce nic nežije pouze pro sebe. Žádný pták ve vzduchu ani zvíře na zemi nežije pouze pro sebe. Každý strom a list trávy vydechuje kyslík, životodárný prvek, bez kterého by nemohl žít ani člověk, ani zvířata. Ti zase naopak slouží vegetaci.

Když se však odvrátíme od všech nižších zjevení, v Ježíši poznáme Boha. Sláva našeho Boha spočívá v dávání. Kristus přijal všechno od Otce proto, aby to rozdál.

7. Jak odpověděli jednotlivci a celý lid na Boží výzvu z úst Aggea? (Ag 1,12)

Když porovnáme mnohé neochotné odpovědi na většinu Božích poselství v minulosti, jejich pohotová odpověď na slova Aggea nás překvapuje. Aggea je možno považovat za jednoho z nejúspěšnějších proroků. Ochotná spolupráce „vedla v pozoruhodně krátkém čase k dokončení stavby Hospodinova domu. Tentýž duch by měl i dnes ovládnout Boží lid, aby završil výstavbu duchovního domu Božího k příchodu věčného Božího království“. (1 Petr 2,5; Mat 24,14)

Druhé poselství — „Já jsem s vámi“ (Ag 1,12–15)

8. Jaké povzbudivé poselství poslal Hospodin lidu, jakmile se lid rozhodl přijmout výzvu? (v. 13)

Zdá se, že po druhém Aggeovu poselství lid uznal, že Hospodin to s ním myslí vážně. Opětovné varovné poselství přišlo proto, aby jejich úspěch a Boží požehnání bylo závislé na jejich bezvýhradné poslušnosti vůči radám proroka. Okamžitě, když se rozhodli upo-

slechnout Boží pokyny, slova Božího pokárání se změnila na slova povzbuzení.

9. Co se můžeme naučit ze změny postojů a činů, které následovaly po Božím povzbuzení? (v. 14–15)

Srdce vedoucích i lidu ovládlo nadšení, které probudila věrná služba staršího proroka Aggea a mladšího Zachariáše. Všichni se okamžitě pustili do příprav, takže za necelý měsíc, v září roku 520 před Kristem mohla znovu začít přestavba chrámu. Zde máme vzácný příklad významné změny, která může nastat v krátké době dnešního díla Božího, jestli soustředíme svou pozornost na varovné poselství laodicejskému sboru.

Souhrn a naučení

Aggeus a Zachariáš dostali krajně obtížný úkol. Měli burcovat ochablou vůli a otevírat oči zaslepené sobectvím a lhostejností. Bůh je použil zvláštním způsobem, aby splnili zdánlivě nemožný úkol a povzbudili lid k dokončení zanedbaného díla.

„Skutečný úspěch závisí na našem setrvávání v smluvním vztahu k Bohu“ (PK 570). „Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život? Zač by mohl člověk získat zpět svůj život?“ (Mar 8,36–37) Co získá, když bude sobecky sloužit pouze sobě?

3. úkol — 15. října 1988

JÁ JSEM S VÁMI

Základní verš: Zach 4,6

Ujištění „Já jsem s vámi“ bylo ústředním bodem druhého Božího poselství (Ag 1,13). Zhoršené podmínky, způsobené lhostejností a neposlušností lidu (Ag 1,6. 9.) vůbec nenaznačují, že by Bůh chtěl lid opustit. Naopak, Pán tyto trpké důsledky použil k tomu, aby se vážně zamysleli nad svým počínáním. Boží přítomnost není nikdy lhostejná ani náhodná. Ve svém zájmu o naše blaho nejednou dopouští i těžkosti, aby nám pomohl uvědomit si naši lhostejnost a otupělost. Pokaždé, když jsme ochotní vstoupit do jeho služby, můžeme se spolehnout na jeho divotvornou moc. Boží

požehnání nás však nemůže provázet v naší neposlušnosti a nečinnosti.

Boží zaslíbení „Od tohoto dne budu žehnat“ (Ag 2,19) je dodnes závislé na třech podmínkách. Především musíme poznat a uznat svůj ubohý stav (1,5. 7). Dál v nás musí nastat obrat od neposlušnosti k poslušnosti (1,9—11). Za třetí, víra se musí projevit v činech (1,8). Jen tak můžeme očekávat příliv moci Ducha svatého v doprovodu těch samých požehnání, která obdržel lid vážící si poselství Aggea a Zachariáše.

I když Aggeův spis nemá vznešenost, literární krásu či zápal prorockých poselství Ozeáše, Abakuka anebo Joele, přece však své posluchače nenechává na pochybách, že mluví ve jménu Hospodinovu. A lid Hospodinu odpovídal.

1. V čem spočívá tajemství úspěšného kázání ze strany posluchačů? (Ag 1,2)

Posluchači poznali, že mluví Hospodin. Uvědomili si slabost vlastních výmluv a pocítili vinu za lhostejný postoj k dílu, ke kterému je Bůh přivedl nazpět do Jeruzaléma. Nejvíce je však uchvátila vize toho, co by se mohlo vykonat, aby se přestavba chrámu úspěšně a brzy zakončila.

Třetí poselství — povzbuzení (Ag 2,1—9)

Ostatky, které se vrátily z babylónského zajetí, neměli takové prostředky ani řemeslníky, jaké měl Šalomoun při stavbě prvního chrámu. Někteří z nich si ještě pamatovali na předešlý dům Boží, zatímco další o něm jen slyšeli. Aggeus pravděpodobně patřil mezi ty, kteří chrám skutečně viděli. Když očití svědkové předešlého chrámu porovnávali stavbu se vzpomínkami na majestát prvního, celkem přirozeně museli být a byli zklamani.

2. Co však mělo být zdrojem jejich nové síly? (v. 4—5)

3. Jak se měla splnit předpověď, že „sláva druhého chrámu bude větší než prvního“? (v. 7. 9)

„Když lidé usilovali splnit, co se od nich očekávalo, a toužili, aby se obnovila milost Boží v srdci i v životě, dostávalo se jim skrze Aggea a Zachariáše poselství za poselstvím, obsahující ujištění, že jejich víra

bude bohatě odměněna a že se splní slovo Boží o budoucí slávě chrámu, jehož zdi stavějí. Až se naplní čas, zjeví se právě v této stavbě Žádoucí všechněm národům jako Učitel a Spasitel lidstva“ (PK 379). (VLB 19–20)

4. Jaké naučení pro dnešek nacházíme ve v. 8?

Všechno dobré na tomto světě pochází od Boha. On uschopňuje lidi k tomu, aby získávali prostředky a tvořivě je využili na výstavbu skvělých staveb. Tuto skutečnost bychom měli uznat ve všem, co jsme a co máme. Jako projev uznání, že Bůh je dárce všeho, žádá od nás, abychom mu vrátili malou část toho, co nám svěřil. Tím ukážeme, že jsme způsobilí spravovat i větší hodnoty. Bůh nevyžaduje, abychom mu přinášeli dary proto, že by potřeboval peníze, ale aby nám samotným z darování plynulo požehnání a naše povaha začala vyzařovat jeho podobu.

Čtvrté poselství — důsledky (Ag 2,10–19)

5. Který příklad z levitského zákona ukazuje, že pouhé obřadnictví nevede k svatosti? (Ag 2,11–12; 3 Mojž 6, 25–27; 4 Mojž 19,11)

Z těchto obřadních zákonů je zřejmé, jaká služba byla a dodnes zůstává Bohu příjemná. Pouhým stykem s bohoslužebnými symboly se Boží lid nestává svatým ani čistým. Skutečnost, že Izrael měl chrám, z něj ještě neučinila svatý lid. Je tenkrát i nás dnes může učinit svatými a čistými jen Kristovo dílo v srdci.

Avšak nečistota nás naopak může velmi snadno porušit. Proto nás Pán vyzývá k oddělení se od nečistého.

6. Co sleduje Pán výzvou ap. Pavla z 2 Kor 6.17?

7. Jaký záměr sledoval Bůh, když ústy proroka lidu připomněl jejich neochotu? (Ag 2,13–14)

Aby se stavitelé druhého chrámu nedopustili žádných omylů, Pán Bůh je formou podobenství jasně poučil o tom, jakou službu přijímá. Hříšník je zde představen obrazem rozkládajícího se těla. Všechno umývání a kropení v ceremoniálním zřízení bylo vlastně podobenstvím. Mělo poučovat o potřebě znovuzrození srd-

ce, očištění člověka mrtvého v hříších a o potřebě oživující moci Ducha svatého.

8. Jaká zaslíbení dává Pán svému lidu pod podmínkou poslušnosti? (v. 15–19)

Už v první kapitole Bůh dvakrát vyzval lid, aby uvažoval nad svým stavem. V druhé kapitole je vede k dalšímu zamyšlení, tentokrát už za jiných okolností. Když uposlechlí Boží výzvu a změnili své počínání, jejich očekávání mělo být překonáno. Totéž platí i pro dnešek. Dosud vidíme jen jarní výhonky zaslíbené žně, ale velkolepá závěrečná sklizeň už brzy nastane a to tak jistě, jak jistá jsou Boží zaslíbení.

Písmo nám neprozrazuje, jaká žeň následovala po oživení za proroka Aggea, víme však, že to musela být hojná sklizeň, protože lid o tom byl ujistěn samotným Bohem.

Páté poselství — odměna (Ag 2,20–23)

Toto poselství dostal Aggeus zřejmě toho samého dne, kdy obdržel čtvrté. Hovoří o odměnách. Kromě osobního zaslíbení Zorobábelovi je v něm obsažen i mesiášský výhled. Boží záměry s Božím lidem směřují k zřízení mesiášského království.

9. Kdy dojde Aggeovo proroctví konečného naplnění? (Ag 2,22–24; 6–7; Žid 12,26; Zjev 16,17–18; VLB 452–3)

10. Které zaslíbení Zorobábelovi platí dnes i nám? (v. 23)

„Toto osobní poselství Zorobábelovi bylo zaznamenáno proto, aby povzbudilo dítky Boží ve všech dobách. Bůh záměrně sesílá zkoušky na své dítky. Nevede je jinak, než jak by samy chtěly, aby je vedl, kdyby mohly znát konec od počátku a kdyby mohly poznat slávu božského záměru, který plní. Vše, co na ně Bůh dopouští jako zkoušky, přichází proto, aby se v nich mohly posílit a mohly pak pracovat pro Boha“ (PK 380).

11. Co je pečetním prstenem Božího požehnání? (v. 23)

Pečetní prsten se kdysi používal na pečetění úředních dopisů a dokladů. (1 Král 21,8). Často se nosil na stuze kolem krku. Pokud měl znak vlastníka či úřední osoby, pokládá se za předmět velmi důležitý.

Povšimněme si, že takovým pečelním prstenem neměl být chrám! Byl jím Boží poslušný služebník. Bůh se zjevuje také prostřednictvím radostného a šťastného lidu, kterého žehná a pak používá jako svědka slávy svého charakteru a své lásky. Křesťané jsou Kristovými klenoty. Jak dobrá je proto zkušenost, jakkoliv tvrdá, která dává drahokamu novou hodnotu a pomáhá mu, aby šířil životodárný jas.

Souhrn a naučení

Ze stručného prorockého odkazu jsme poznávali důležité Boží poselství pro nás. Nalezli jsme v něm pokyny pro křesťanské správcovství a bezvýhradnou odevzdánost do Boží vůle. Uvažovali jsme o zákoně života, který platí v celém vesmíru. A v závěrečných slovech jsme byli ujištěni, že Boží lid je jeho pečetí. Boží pečeť však není pouhou vnější křesťanskou podobou.

Bůh dává svou pečeť na charakter svého lidu, aby byl patrný celému vesmíru. Ti, kteří zrcadlí Kristovu povahu, se stávají Boží odpovědí na satanovo obvinění, že lidé od prvního pádu do hříchu už nemohou zachovávat Boží zákon.

Můžeme i my z vlastní zkušenosti potvrdit, že Bůh nikdy nezklame? Která zaslíbení z dnešního úkolu mohou být naší posilou pro dnešek a naději pro zítřek?

4. úkol – 22. října 1988

ZKOUŠKA KŘEŠŤANSKÉ ODEVZDANOSTI

Základní verš: Jak 1,12

Nemůžeme s jistotou tvrdit, že autorem listu Jakuba je bratr Pána Ježíše, ale určité náznaky ukazují, že jím může být spíš, než kterýkoliv jiný.

Jakubův list se nesoustřeďuje na učení, ale spíš se zabývá způsobem křesťanského života. Jakub zdůrazňuje, jak by křesťané měli žít a jednat. Bohoslužba má být spíš praktická než obřadná. Bůh se zajímá o čisté ruce stejně jako o čisté srdce. Spis hovoří spíš

k obráceným křesťanům než k nevěřícím. Nevysvětluje otázku, jak se zbavit viny a přijmout odpuštění, ale ukazuje křesťanům, jak mají žít po obrácení. Je si, samozřejmě, vědom toho, že jeho čtenáři zpravidla nedosahují ideál.

V této souvislosti můžeme postřehnout, že tato epistola víc, než jiné novozákonní knihy odráží zásady z kázání na hoře. Kristovo učení mohou v životě uplatňovat pouze ti, v nichž přebývá Duch Boží. (Viz Jak 1,18. 21)

Jakub hned v úvodu povzbuzuje své čtenáře, aby „pokušení“ či „zkoušky“ pokládali za dobrodiní. Tento přístup volí pravděpodobně proto, že jeho současníci procházeli zkouškami a pronásledováním. Chtěl, aby pochopili, že Bůh jim může pomoci rozvinout povahu pro věčnost spíš v době zkoušek než v čase pohody.

V dnešním úkolu se budeme zabývat tím, proč zkoušky přicházejí a jaký k nim máme předem zaujmout postoj.

Pozdrav (Jak 1,1)

1. Co chtěl říci Jakub výrazem „služebník“, kterým se nám představil? (Jak 1,1)

Řecký výraz překládaný slovem „služebník“, který Jakub vztahuje na sebe, se v Novém zákoně často používá k označení následovníků Ježíše Krista. (Skut. 16,17; 1 Kor 7,21; 2 Tim 2,24). I další bibličtí pisatelé jej vztahovali na sebe (Řím 1,1; 2 Petr 1,1; Juda 1) Překlad „služebník“ však plně nevystihuje původní význam, který spíš znamenal „otrok“. Když se takto označují Kristovi služebníci, vyjadřují tím úplné, naprosté odevzdání se Mistrovi.

2. Na koho myslel Jakub v oslovení „dvanácti pokolením v diaspoře“? (Jak 1,1)

Některí učenci mají zato, že list byl adresován křesťanům ze židovstva. Jiní zastávají názor, že toto označení používal obrazně a myslel na všechny křesťany, které je možno nazvat duchovním Izraelem. Ať již byl adresátem kdokoliv, jeho list má poselství pro všechny následovníky Krista a zaslouží si čestné místo i v srdcích dnešních křesťanů.

Zkoušky (Jak 1,2--8. 12)

3. Je to rozumné, když Jakub nabádá své čtenáře, aby zkoušky a pokušení pokládali za „největší radost“? (Jak 1,2)

V souvislosti s napomenutími Jakuba z v. 2 důkladně uvažujme o následujících bodech:

a) Pozemská radost obvykle plyne z příjemných okolností. Křesťan však umí mít radost bez ohledu na okolnosti. Ta je založena na přesvědčení, že ať přijde cokoliv, děje se to s Božím souhlasem pro naše dobro.

b) Jakub se zmiňuje o „pádu do“ pokušení. Tím nechtěl říci, že by se křesťan do zkoušek a pokušení svévolně vrhal. Situace se mu spíš vnucuje, než že by ji vyhledával.

c) Nijak také nenaznačuje, že by zkoušky a pokušení byly samy o sobě radostné, ale že důsledky budou teprve důvodem k radosti. Jinak řečeno: tělo ze zkoušek sice radost nemá, ale duch se dokáže radovat i v nich.

„Podél cesty, která vede k věčnému životu, jsou prameny radosti pro osvěžení unavených. Lidé, kteří kráčí cestou moudrosti, zůstanou i v soužení radostní, protože Spasitel, který je miluje, jde s nimi, i když ho nevidí. Při každém dalším kroku poznávají zřetelněji dotyk jeho ruky a na jejich cestu dopadají stále jasnější paprsky slávy Neviditelného. Jejich chvalozpěvy zní stále lépe a stoupají vzhůru, aby se spojily se zpěvem andělů před Božím trůnem“ (MHB 102).

4. Jak zdůvodňuje Jakub nutnost vyzkoušení naší víry? (v. 3)

Bůh dovoluje, aby zkoušky přišly na křesťana s určitým záměrem. Jsou totiž potřebné. Víra se musí zbavit nedokonalostí tak, jak se zlato v ohni zbavuje nečistot. Když ji přirovnáme ke svalům, má-li být víra silná, potřebuje neustálé cvičení a neustálé překonávání těžkostí a překážek.

Většina z nás dnes neprožívá zkoušky ve smyslu těžkostí. Čas pohody však v určitém ohledu může být větší zkouškou naší víry než časy tísně. V dobách pohody má člověk sklon spoléhat sám na sebe anebo na hmotné prostředky víc než na Boha. To si vyža-

duje, abychom si v takových okolnostech stále připomínali vlastní bezmocnost a tak rozvíjeli neochvějnou víru v Boha.

5. Co musíme dělat, aby nám vytrvalost pomohla dorůst k dokonalosti a abychom v ničem neměli nedostatek? (v. 4)

Cílem víry je dokonalý křesťanský vzrůst, dospělost. V tomto životě jsme v Kristově škole. V ní se máme učit pokoře. Až den posledního účtování nám odhalí, že všechna protiventství, která útočila, všechny těžkosti, kterými jsme procházeli, byly praktickým poučením pro uplatnění zásad křesťanského života.

6. Proč Jakub ve v. 5 najednou vzpomíná moudrost v souvislosti se zkouškami a pokušeními?

Jakub píše o moudrosti, která pochází „shůry“ (Jak 3,17), která není spojena s moudrostí lidskou, ale je darem, určitým zjevením. Souvislost naznačuje, že je nutné pochopit to nejpodstatnější, aby se ukázaly plody duchovního vzrůstu a dokonalosti, kterou očekává Bůh.

7. Proč se pochybovač nemá domnívat, že „něco dostane od Pána“? (Jak 1,7)

Povýšení a ponížení (Jak 1,9–11)

8. Na jaké „vyvýšení“ Jakub myslí v souvislosti s bratrem v „nízkém postavení“? (Jak 1,9)

Jakubovi šlo o postoj, který by lidé jednotlivých skupin měli zaujmout, protože jsou v Kristu. Chudý člověk je podle Jakuba bohatý v Ježiši, a proto by se měl těšit ze svého duchovního vznešeného postavení. A naopak, majetný křesťan, který se možná dřív chlubil svým bohatstvím, měl by se těšit z toho, že mu majetek nepřirostl k srdci a v Kristu ztrácí význam všechny pozemské statky. On sám je pomíjející jako jeho bohatství, ale důležitá a trvalá je jediné jeho zkušenoř v Kristu.

Apořtol Pavel také varoval před nebezpečím bohatých lidí (1 Tim 6,17): před pýchou z bohatství. Pro bohatého je nesnadné být „chudobným v duchu“ (Mat

5,3). Výstižně je ilustruje poznámka, kterou dostal význačný kazatel George Whitefield před začátkem svého kázání v Londýně. Na lístku stálo: „Prosíme shromáždění, modlete se za jednoho mladíka, který zdědil velké bohatství a cítí veikou potřebu milosti, aby ho zachovala uprostřed jeho bohatství.“

Pokušení (Jak 1,13–15)

9. Jak lze sladit tři texty Písma (Žid 11,17; Gen 22,1; 1 Kor 10,13) s tím, co Jakub říká v 1,13?

Jakub nepopírá skutečnost, že Bůh zkouší jednotlivce. Písmo jasně učí, že to dělá. (2 Par 32,31; Jer 9,7; Zach 13,9) Pisatel však zdůrazňuje, že Bůh pokušením nesvádí do hříchu. Bůh nás zkouší ve snaze o to nejlepší. Satan nás však pokouší ve snaze o to nejhorší! Jakub ukazuje, že není pochopitelné, že by Bůh mohl lidi pokoušet k hříchu. I když dává každému člověku možnost svobodné volby, nesmí být obviněn za zlé skutky, kterých se člověk v této svobodě může dopustit. Jakub kategoricky popírá, že by Bůh mohl být původcem jakéhokoliv svádění člověka do hříchu.

10. Jako styčný bod mezi pokušením a námi Jakub uvádí žádostivost. Co tedy umožňuje, aby došlo ke spojení s hříchem? (Jak 1,14)

Satan nachází v lidském srdci určitý opěrný bod — zdomácnělá hříšná touha — a jejím prostřednictvím pokušení získává moc. Ve svém pojednání o pokušení Jakub ukazuje, že příčina hříchu je především vnitřní než vnější (Jak 1,13–15). Zvykli jsme si vinit ďábla za naše selhání, někdy také jiné lidi. Jakub se zde ani slovem nezmiňuje o satanovi! Jistě nechtěl popírat jeho účast na našem hříchu. Spíš mu však jde o to, aby objasnil, že za hřích jsme zodpovědní především my sami. Jen my se rozhodujeme k hříchu.

„Přemýšlení o výhodách, které nám satan nabízí, je pro nás nebezpečné. Hřích ničí a okrádá o čest každého, kdo mu podlehne. Má schopnost zaslepit, klamat a lákat příjemnými představami. Jestliže se odvážíme vstoupit na satanovu půdu, nemáme žádnou záruku Boží ochrany před mocí nepřítel. Pokud je to v naší

moci, měli bychom uzavřít každou přístupovou cestu, kterou by se k nám nepřítel mohl dostat“ (MHB 87).

11. Co v Ježišově zkušenosti naznačuje, že pokušení není hřích? (Žid 4,15)

Některí lidé jsou zmalomyslnění, protože na ně útočí prudké pokušení. Nikdo nemůže být pokoušen jako Ježíš, a on přece nepoznal hříchů. Nezáleží na tom, jak útočně a hrozivě se pokušení jeví. Hříchem se stává, až pokušení podlehneme.

Vinu za hřích nemůžeme svalovat na pokušení, i kdyby bylo sebemocnější. V srdci, obnoveném božskou milostí, je láska hybnou silou. Utváří charakter, uměruje pudy, ovládá vášně, tlumí nepřátelství a zušlechťuje city.

12. Co dělat s hříšnou přirozeností, kterou musíme stále přemáhat? (Gal 5,17)

Nízké vášně mají své sídlo v těle a působí jeho prostřednictvím. Slova „tělo“, „tělesný“ či „tělesné vášně“ jsou pojmenováním nižší, porušené přirozenosti. Dostali jsme příkaz, abychom tělo i s jeho vášněmi křižovali. Jak to máme dělat? Máme tělu působit bolest? Ne! Máme umrtvovat pokušení k hříchů. Je nutné vypudit porušené myšlenky, celé smýšlení podříditi Ježíši Kristu. Všechny sklony mu musí být podřízeny.

Souhrn a naučení

Duchovní a morální schopnosti se zkouší v náporu a pokušení. Pán Bůh dává moudrost, abychom jim nepodlehli. Lidská přirozenost je obzvlášť náchylná k pokušení. Proto musíme neustále bdít a odolávat jejím lichotivým svodům.

Zamysleme se závěrem nad tím, jestli ve svém životě pozorujeme vzrůst víry jako důsledek správného postoje vůči zkouškám od Pána.

JAK REÁLNĚ JE TVOJE KŘESŤANSTVÍ?

Základní verš: Jak 1,22

Jakub nás ujistil, že každý dobrý dar pochází od Boha a pak nás uvádí do laboratoře života všedních dnů. Tam nabíhají praktické problémy, které máme řešit křesťansky. Jde o problémy lidské přirozenosti, s nimiž mnozí zápasí a musí je vyřešit. V minulém úkolu jsme se učili, že hlavním zaměřením listu je náležitý způsob křesťanského života. Dnešní úkol chce vytyčené zásady zkonkrétnit v klíčových a zjevných projevech života – ve sluchu, řeči a našich reakcích.

Každý dobrý dar pochází od Boha (Jak 1,16–18)

1. Před jakým nepochopením varuje Jakub křesťany, kterým píše? (Jak 1,16)

Slova „Neklamte sami sebe, milovaní bratři“ jsou jakýmsi mostem mezi myšlenkou z předchozích veršů a myšlenkou následující. I když pokušení vyvěrají z nitra, nejsou to pokušení z podnětu Božího.

2. Čím se vyznačují Boží dary? (Jak 1,17)

Tento text naznačuje, že všechno, co křesťan prožívá, je užitečné, jak se Jakub už dříve zmínil. Bůh dává mnoho rozmanitých darů. Každý z nich, ať přichází jakkoliv, je dobrý a bezchybný. Vždyť i lékařem předepsaný lék má často nepříjemnou chuť, hlavně však, že léčí! Stejně trpké se nám zpočátku mohou zdát i některé Boží dary, a přece jsou vždy dobré a vhodně přizpůsobené našim potřebám.

3. Jaké ujištění nacházíme v druhé části v. 17 ve vztahu k první části?

Nic z oblasti lidského poznání nemůže plně vystihnout nezměnitelnost Boží podstaty, jeho charakteru a vlastností. I hvězdy, které budí dojem nezměnitelnosti se mění. Bůh sám se však nikdy nemění. Jeho vlastní podstata nepřipouští, aby dával jiné dary než dobré a

skýtá záruku, že jeho štědrost nebude nikdy vyčerpána.

4. Čím jsme byli podle Jakuba duchovně zrození? (Jak 1,18)

Znovuzrozený člověk jako Boží výhonek přichází k životu přijetím „slova pravdy“ – Božího poselství, které nám zprostředkuje Duch svatý. (Viz 1 Petr 1, 23–25; Kol 1,5)

Výrok „z jeho rozhodnutí jsme se znovuzrodili“ nám připomíná slova z Jan 1,13. Jan píše o těch, kteří přijali Ježíše jako Spasitele a říká, že „se nenarodili tak, jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha“. Slovo pravdy, kterým jsme byli proměněni, vstúpil do našeho nitra Duch svatý jako životodárný princip. (Žalm 40,9; 119,10–11). Toto Slovo se v nás však neobjevilo přirozeně.

Význam křesťanského sebeovládání (Jak 1,19–21)

5. Co se myslí výzvou, aby každý člověk byl „rychlý k naslouchání“? (Jak 1,19)

Jakub měl určitě na mysli víc, než pohotové registrování slov v naší mysli. Je pravdou, že mnoho obtíží může vzniknout tím, že slova druhých sice slyšíme, ale nesnažíme se jim opravdu porozumět či přiměřeně jim odpovědět. O mnoho důležitější je to tenkrát, když je nutné pozorně poslouchat Boží řeč a odpovědět na ni.

6. Jaký zaujal postoj k Božím přikázáním žalmista? (Ž 119,60)

Jedinou naší jistotou je za každou cenu poslouchat všechna Boží přikázání. Vždyť všechna pocházejí z nekonečné lásky a moudrosti.

7. Co chtěl vyjádřit autor, když napsal, aby každý člověk byl „pomalý k mluvení“? (Jak 1,19)

Jakub chtěl dosáhnout víc, než nám pouze poradit, abychom mluvili málo.

Náboženští i světští autoři shromáždili už spousty příkladů a poučení o vlivu slov v dobrém i zlém smyslu. Je pravdou, že hodně záleží na pochopení slov. Slova dokáží hluboce zasáhnout. A nejednou i ti nejzbožnější, posvěcení křesťané vyřknou slova, kterých později litují. Jakub nám radí, abychom dobře uvážili to, co vyslovíme.

8. Jakou radu nám nabízí Jakub ohledně „hněvu člověka“? (Jak 1,19–20)

Výraz „hněv člověka“ znamená projev mrzutý, neovládaný, mstivý, nenávistný, nekřesťanský. Jakub nám radí, abychom nikdy nepropadli takovému hněvu. Ať již někdo vzplane hněvem náhle či podléhá mu pozvolna, „lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadí“. Jakmile se totiž rozhněváme, ztrácíme smysl pro objektivní, nestranné posuzování.

Když jsme v pokušení podlehnout hněvu, hledejme sílu u Ježíše, abychom se nenehávali vůbec.

9. Proč Jakub zdůrazňuje potřebu tichosti při podřizování se Božímu slovu a při jeho přijímání? (Jak 1, 21)

Člověk, který není znovuzrozený, má sklon k nezávislému jednání, rád jde vlastní cestou. Jít však cestou za Pánem Ježíšem znamená rád a ochotně se podřizovat jeho vedení. Tichost a pokoru přijímáme přijetím Pána Ježíše. Když mu svěříme svůj život, potom „odložíme všechno, co je ošklivé, všechno, z čeho pramení zlo“ a v jeho síle budeme projevovat křesťanské rysy povahy.

Význam praktického konání (Jak 1,22–25)

10. Jaký vidíš rozdíl mezi posluchači a činiteli? (v. 22)

Původní řecký výraz „posluchači“ označoval především lidi, kteří pravidelně poslouchali přednášky, ale nikdy se nestali skutečnými učedníky. Podobně je možné slyšet Boží slovo v kázáních, úvahách z Písma a přitom jejich smysl vidět v pouhém vyposlechnutí, takže ze slyšeného poselství nikdy nebudou skutečné činy.

11. Jaký je podstatný rozdíl mezi lidmi popsányými ve v. 23–24 a v. 25?

Jakub poukazuje na lidi, kteří Boží slovo jen poslouchají a snad i hodnotí, ale poselství se v jejich ži-

votě nikdy nepromění v činy (2 Tim 3,7). Hlavní smysl zvěsti se tedy ztrácí právě tak, jak z paměti vyprchá odraz zrcadla. Pravda nemá čas a příležitost, aby zapustila kořeny. Užitek je velmi krátkodobý.

Na druhé straně jsou lidé, kteří při pohledu do zrcadla „dokonalého zákona“ poznávají svůj skutečný stav i to, jací by měli být. Proto, že Boží požadavky kladou na první místo, nevábí je hříšné věci. Své myšlení, postoje, jednání i činy prověřují „zákonem svobody“ a přitom poznávají, že předpokladem realizace správného činu je živá víra.

Zkouška náboženské zkušenosti (Jak 1,26—27)

12. Co znamenají slova, „někdo si myslí, že je zbožný“? (Jak 1,26)

Někteří lidé se pokládají za zbožné, protože plní určité náboženské povinnosti. Možná, že se jich v minulosti dotkla moc Božího slova, ale protože na ni ne-reagovali srdcem, zůstali zbožnými jen navenek a neuvědomují si, že Boží Duch se od nich vzdálil. Podobnou zbožnost projevovali i tehdejší židovští představitelé. (Mat 6,1. 2. 5. 16.) Toto nebezpečí není nikdy tak vzdáleno, že by nemohlo ohrozit i nás. Jediným bezpečím je vztah živé víry k Bohu a bezvýhradná odevzdanost jeho službě.

13. Jakou definici pravého náboženství nacházíme v závěru první kapitoly Jakuba?

Jakub byl mužem hluboké víry. Svrchovaně důvěřoval Bohu. Plně přijal krédo křesťanství: Ježíš Kristus je Pán. Skrze Ježíše prohloubil víru v Boha. Ani náznakem netvrdí, že by člověk mohl být spasen bez víry.

Byl to však i praktický muž, který se především zajímal o projevy víry ve skutcích spravedlnosti. Je možno jej označit jako apoštola dobrých skutků víry.

Neznáme okolnosti, které Jakuba vedly k takové definici náboženství. Určitě to není definice vyčerpávající a úplná. Jakub říká, co náboženství je, ale neříká, čím dalším ještě je. Nový zákon zdůrazňuje sociální povinnosti křesťana vůči sirotkům, vdovám a dalším

trpícím. (Mat 25,35–36; Mar 12,40; Skut 6,1; 1 Tim 5,3. 9; Žid 13,2; 1 Jan 3,17. 18)

Ve společnosti, která se stará o materiální potřeby postižených lidí, členové církve jsou v pokušení přehlížet další potřeby lidí.

Souhrn a naučení

Křesťané jsou lidé „zrození z Ducha“ (Jan 3,6), a to prostřednictvím Božího slova. Měli by proto umožnit, aby semeno Božího slova rostlo a přinášelo hojné ovoce v podobě poslušnosti Boha. Prakticky se to dá projevovat ochotou k naslouchání, rozvážností v řeči, praktickým křesťanstvím a ochotnou službou potřebným. Nakolik přineslo Boží slovo ve tvém životě praktické plody?

6. úkol — 5. listopadu 1988

POSTOJE, ČINY A VÍRA

Základní verš: Jak 2,8

Další oddíl svého listu Jakub uvádí napomenutím „nedělejte rozdíly mezi lidmi“. Vybízí své čtenáře, aby se chovali stejně k lidem majetným i chudým. Dodává, že právě chudobní lidé bohatí ve víře jsou dědici království, a ne ve víře chudobný boháč. Vždyť právě třída bohatých lidí způsobuje největší problémy. Děláním rozdílů mezi lidmi je hříchem, je přestoupením přikázání „milovat budeš bližního svého jako sebe samého“. Pisatel se dál zabývá otázkou vztahu víry a skutků a uzavírá, že víru není možné dokázat jinak než dobrými skutky.

Odsouzení předsudků (Jak 2,1–7)

1. Co bylo podle v. 4 nesprávného v postoji lidí, o kterých se zmínil ve v. 2–3?

Jestli máte Kristova ducha, budete si projevovat bratrskou lásku, uctíte návštěvou skromného člověka v jeho chudém příbytku, protože Bůh ho miluje stejně, jako vás. Pán neuznává žádnou kastu. Svou pečeť nevkládá na člověka podle jeho postavení, bohatství,

rozumových schopností, ale podle jejich lásky ke Kristu.

2. Je nějaký rozdíl mezi výzvou Starého zákona a Nového zákona? (3 Mojž 19,15; Jak 2,4)

Starozákonní výzva žádá nestrannost k nemajetným stejně jako k zámožným. V listě Jakubově jde spíš o jednosměrné napomenutí, aby křesťané nedávali přednost bohatým. Jakubovo napomenutí se týká oblasti bohatství, ale předsudky se v církvi mohou objevit i na jiném základě. Předsudků a dávání do popředí se můžeme dopustit v sociální práci, v dobročinné službě, při volbě sborových služebností, v pracovním zařazení i v církevních institucích.

3. Chtěl Jakub říci, že Bůh si za dědice svého království vyvolil pouze chudobné, a bohaté vyloučil? (Jak 2,5)

Některým by se mohlo zdát, že Jakub kategoricky vylučuje bohaté z Božího království. Pán Bůh však do svého království nepovolává pouze lidi hmotně chudobné. Každopádně zde musí být lidé „chudí duchem“ (Mat 5,3), kteří jsou bohatí ve víře. To jsou lidé, které Jakub představuje jako lidi, kteří „milují Boha“. Většina z nich však není bohatá na pozemské statky a nejsou ani jinak význační ve světě (1 Kor 1,26). Lidé bohatí, slavní a význační bývají zpravidla příliš soběstační, než aby uznali svoji duchovní chudobu a závislost na Bohu. (Luk 18,25)

4. Jakub chtěl svým čtenářům ukázat na jejich jednání vůči nemajetným. Čeho se konkrétně dotýká? (Jak 2, 6–7)

Nevíme, jestli zde vzpomínání boháči byli anebo nebyli křesťany. Mohli to být Židé nebo Římané, kteří navštívili sbory. Biblický komentář poznamenává, že „rané pronásledování křesťanské církve podnítili politicky vlivní Židé, obzvlášť saduceové, tradiční utlačovatelé chudobných“ (7 BC 518).

Předsudek je hřích (Jak 2,8—13)

5. Jakou šíři zahrnuje „královský zákon“, když přikazuje, aby křesťané „milovali bližního jako sami sebe“? (v. 8)

Dávání přednosti, které odsuzuje Jakub, je v přímém protikladu s „královským zákonem“, Kristovým zákonem lásky. Na otázku: Co je opakem lásky?, obvykle odpovídáme: Nenávist. Opakem božské lásky je však sobectví. Dávání přednosti určitým lidem je projevem sobectví proto, že v pozadí má na zřeteli určitý osobní zisk.

Jakub jakoby v některých výrocích naznačoval svůj odpor k bohatství, ale z v. 8 vyplývá jasně, že do „milování bližního jako sebe samého“ zahrnuje bohaté stejně jako chudobné.

„Srdce, ve kterém přebývá Kristus, nemůže zůstat bez lásky. Jestli opětuje Boží lásku, milujeme rovněž všechny lidi. Společenství s Bohem nemůžeme pěstovat bez společenství s lidmi. V Ježíši Kristu, kterého ctíme, se pojí Božství s lidstvím. Pokud jsme spojeni s Kristem, jsme ve spojení s lidmi poutem nesobecké lásky“ (KP 384).

6. Jaký postoj má mít křesťan k jednotlivým příkázáním Božího zákona lásky? (Jak 2,10—11)

Lidé mají sklon upravovat si Boží zákon tak, že i zřejmé přestupky vůči němu se jim nejeví jako hříšné. Přestoupení Božího zákona i v jediném příkázání, v nejmenším ohledu, je hřích. Pán Bůh nemůže zrušit svůj zákon lásky, ani v něm cokoliv měnit.

7. Kdy bude Boží zákon ještě hrát rozhodující roli? (v. 12)

Původní text obsahuje myšlenku: Zvykněte si mluvit a jednat ve světle soudu.

8. Jakým protikladem uzavírá Jakub pasáž o předsudcích? (Jak 2,13)

Nemyslí zde na okázalé konání dobrých skutků, ale o vlastní pohnutce křesťanova jednání. Jde o podněty srdce, ve kterém přebývá Duch svatý. Ti, kteří z podnětu srdce konají skutky milosrdenství se nemusí bát soudu.

Skutky víry (Jak 2,14–26)

9. Co říká Jakub o víře bez skutků? (v. 14)

Víru je možno chápat dvojm způsobem. V jednom případě jde o pouhý rozumový souhlas s učením. V druhém případě jde o zásadu, vedoucí k plnému křesťanskému praktickému životu. Teoretická složka víry bez praktické není vírou, ale pouhým předstíráním víry. Pravá víra svou vlastní podstatou přináší ovoce! Pavel a Jakub si neprotiřečí, hovoří pouze o dvou stránkách jedné skutečnosti.

10. Má víru člověk, který se zachová podle v. 15–16?

Izraelité často používali slovní obrat „jdi v pokoji“. Celá věta „jděte v pokoji, najeďte se a zahřejte se“ vlastně říká „ať se Bůh postará o vaše potřeby“. Má vůbec víru člověk, který by se tak zachoval? Co by z ní trpící člověk měl? Komu by posloužila?

11. Může existovat víra, která je „mrtvá“? (Jak 2,17)

Víra, které se zde Jakub dotýká, není křesťanskou vírou. Právě tak, jako tzv. bohové nejsou bohy vůbec (1 Kor 8,4–5)! Pravou víru musí kromě rozumového souhlasu provázet určité praktické projevy, a jedním z nich jsou skutky milosrdenství. Jakub nenaznačuje, že skutky by mohly tvořit víru, ale tvrdí, že skutky jsou neklamným ovocem víry.

Víra není náhradou za mravní jednání, ale určitým prostředkem k němu. Strom nemůže nahradit ovoce, ale je zprostředkovatelem zrodu ovoce. Ovoce, a ne strom je cílem, který má Bůh na zřeteli ve svém sadu! Cílem křesťanské víry je tedy Kristu podobné jednání. Klást víru do protikladu se skutky znamená vidět nepřátelský vztah mezi stromem a ovocem.

12. Jak se u Abrahama projevilo spojení víry a skutků? (Jak 2, 20–24)

13. Co vedlo Raab k tomu, že prakticky pomohla poslům? (Joz 2,1–21; Jak 2,25; Žid 11,31)

Záchranu Raab při pádu Jericha nemůžeme přisuzovat ani pouze jejím skutkům, ani bezvýhradně její víře. Uvěřila, že „Hospodin je Bohem na nebi i dole na zemi“ (Joz 2,11) a pochopila, že on dal Izraeli onu krajinu (v. 9). Tato víra se stala motivem jejího činu,

když zachrnila posly. CÍLEM víry Raab byl sám Bůh Izraele a jeho záměr dát Kanán svému lidu. DŮVODEM pro její víru bylo zázračné provedení Izraele Rudým mořem a porážka Amorejců. OVOCE její víry se projevilo v rozhodnutí, že za každou cenu zachrání dva posly, Hospodinovy služebníky. ODMĚNOU její víry byla její záchrana uprostřed všeobecné zkázy a pocta, když byla zahrnuta do mesiášského rodokmenu.

14. Jak máme chápat Jakubovo přirovnání víry k tělu? (Jak 2,26)

Jakoby řekl: Víra je tělo — souhrn a podstata křesťanského života. Skutky (poslušnost) jsou hybnou silou, oživujícím principem těla. Jako tělo bez ducha je mrtvé, tak i víra bez skutků je mrtvá.

Souhrn a naučení

Bůh, který je „bohatě štědrý ke všem, kteří ho vzývají“ (Řím 10,12), očekává, že my, kteří ho nazýváme svým Otcem, projevíme podobnou nestrannost. A navíc, víra v Boha nesmí stoupat jen vertikálně, k němu, ale musí se projevovat i horizontálně, v lásce k jiným lidem.

Zamysleme se upřímně, jestli naší víře něco nechybí, jestli obsahuje důvěru i poslušnost, jestli je to víra čínorodá, která se projevuje ve skutcích lásky z podnětů Ducha.

7. úkol — 12. listopadu 1988

OHEŇ A OVOCE

Základní verš: Jak 3,17

Být učitelem křesťanského náboženství, ať již za kazatelnou, ve třídě sobotní školy, ve škole či doma, je velkou zodpovědností. Zahrnuje dvě oblasti projevu, správná slova a příkladné činy. Učitelovy skutky jsou jakýmsi prospektem toho, co učitel učí. Životní styl učitele působí tichým a trvalým vlivem, který působí na myšlení a city žáků, když učitel mluví. Pomáhá

vytvářet závěry, ke kterým by žáci nepřišli, kdyby neviděli onen prospekt.

Prozatím Jakub více hovořil o činech, dál přechází do oblasti slov. Slova jsou však také činy. Vždyť ve světě bylo mnoho vykonáno prostřednictvím slov. Vliv jazyka nekonečně přesahuje jeho nepatrné rozměry. V oblasti zla a dobra má úžasné možnosti. Je nutné s ním počítat v každé diskusi o sociálních aspektech lidského života.

Zodpovědnost učitele (Jak 3,1–4)

1. Co sledoval Jakub svým varováním lidí, kteří chtějí učit druhé? (Jak 3,1)

Někteří lidé by na základě tohoto upozornění mohli reagovat rozhodným odmítnutím učit. Odpověď však nemusí být jen taková. V Písmu i ve spisech E. G. Whiteové se nejednou setkáváme s krajně náročnými výzvami. Jejich účelem není nás znechutit, ale usměrnit nás, abychom dobře prozkoumali pohnutky této služby. Mají přivést učitele k tomu, aby zkorigovali své řečnické návyky. Je však něco jiného, když se někdo obává učit, protože nemá žádnou kvalifikaci. Některým chybí duchovní zkušenost, případně vzdělání či potřebná kvalifikace ke zvládnutí nároků učitelského poslání.

2. Jak důležité je v křesťanově vzrůstu ovládnutí jazyka? (Jak 3,2)

Ze všech tělesných orgánů se nejobtížněji ovládá jazyk. Kdo ho však ovládá, má pod kontrolou celé tělo i s jeho touhami. Člověk nedokáže vlastní silou plně ovládat svého ducha. Skrze Krista však může získat sebekontrolu. V jeho síle může své myšlenky i slova podřídit Boží vůli.

3. Které schopnosti člověka znázornil Jakub udidlem a kormidlem? (Jak 3,3–4)

Bůh dal lidem moc rozhodování a čeká, že svoji vůli rozumně uplatní. Sám si své srdce nemůžeš změnit, sám od sebe nemůžeš Bohu odevzdat ani své city, můžeš se však rozhodnout, že mu budeš sloužit. Když mu odevzdáš svou vůli, on pak v tobě bude působit správnou touhu i skutečnou realizaci svých záměrů. Tak se

celá tvoje přirozenost dostane pod moc Kristova Du-
cha.

Těžkosti s jazykem (Jak 3,5–11)

4. V jakém smyslu se Jakubova ilustrace jazyka jako ohně vztahuje na náš dnešní život? (Jak 3,5–6)

Zapálit zápalku nedá hodně práce, ale z jejího plamínku se dá za chvíli dům nebo celý les proměnit na žhnoucí peklo. Z vlastních zkušeností i z vyprávění jiných víme, že slovo jako malý oheň zapálilo celou horu těžkostí. Kolik rodinných sporů, zatrpklostí, odcizení lidí, neštěstí a výčitek roznítilo malé, nesprávně volené slovo!

5. Staví Jakub své čtenáře před neřešitelný problém? (Jak 3,8)

Jakub znázornil jazykem celého neznovuzrozeného člověka. Jazyk je sám o sobě neutrální. Slouží naší mysli, citům, vyjadřuje myšlenky a pocity, které mohou být dobré či zlé. Oheň je možno použít na ohřátí i na podpálení domu a podobně je možno použít i jazyka na požehnání nebo zlořečenství. Jazyk odhaluje jen to, co je v srdci (Mat 12,34).

Žádný člověk není schopen zcela ovládat svůj jazyk. K tomu naléhavě potřebuje Boží pomoc. E. G. Whiteová napsala: „Milí bratři a sestry, jak používáte svého jazyka? Naučili jste se ho používat tak, že vždy poslouchá vedení osvíceného svědomí a svaté touhy? Slova jsou mocná! Satan se proto bude snažit zneužít jazyk pro svou službu. Sami od sebe nejsme schopni ovládat tento nepoddajný úd. Naší jedinou nadějí je Boží milost“ (5 T 175).

6. Jak bychom mohli nazvat člověka, který by jazyk používal dvěma způsoby, k dobru a ke zlu? (Jak 3, 9–10)

Příkladem z přírody chce Jakub ukázat na nepřirozenost takové situace. (Viz Mat 7,16) Je skutečně nepřirozené, když jedněmi ústy chválíme Boha a současně zlořečíme lidem. V takovém případě lze oprávněně podezřívat samotný zdroj takových projevů. Jakub dodává, že někteří z jeho čtenářů si takto počínali. Ukazovatelem našeho nitra není slovní dobrořečení Bohu,

ale zlořečení člověku. Proto výzva apoštola: „Bratři, tak to nemá být!“ Je to vážná nedůslednost, když křesťan jedněmi ústy chválí Boha a současně zlořečí druhým lidem.

Dvojitá moudrost (Jak 3,13—18)

7. Jak má žít opravdu moudrý člověk? (Jak 3,13)

Jakub zřejmě stále myslel na učitele, o kterých se zmínil ve verši 1. Jako by jim říkal: Jestli chcete být křesťanskými učiteli s dostatečným poznáním a moudrostí pro tak závažnou odpovědnost, projeďte to svým dobrým jednáním.

Křesťanský učitel potřebuje moudrost, která převyšuje moudrost podle světských měřítek. Učitelé potřebují duchovní rozhled, který jim pomůže, aby zůstali skromní a ochránil je před pádem do nerozváženosti. Připomeňme si slova ze začátku listu: „Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává bez výhrad všem, a bude mu dána“ (Jak 1 5) Moudrý člověk je také skromný. Kdosi řekl: „Poznání se pvšní tím, co všechno se naučilo; moudrost je skromná, že toho neví ještě víc“.

8. Co signalizuje, že člověk postrádá Boží moudrost? (Jak 3,14).

V lidské přirozenosti se nacházejí prvky, které za určitých okolností působí destruktivně. Boží Duch však může zklidnit odbojnou povahu člověka. Pokud lidé nebudou mít Kristovu lásku, pak schopnosti, které by mohly být užitečné v Božím díle, ovládne sobectví lidského srdce. Chceme-li být pravými křesťany, podříďme se bezvýhradně Kristu.

9. Odkud pramení sobecká moudrost? (v. 15—16)

Lidé žasnou nad moudrostí jiných. Lidé mají rádi hloubku myšlenek, upoutává je forma a krása projevu i sympatický a vtipný přednášející. Přesto však není možné se plně spolehnout na lidskou moudrost, protože je v ní zárodek rozkladu. Jen božská moudrost může dát cenu naší lidské.

10. Které doplňující vlastnosti „moudrosti shůry“ vypočítává Jakub? (Jakub 3,17)

Výčet obsahuje osm významných aspektů nebeské moudrosti. Nakonec zdůrazňuje pokoj (v. 18). Jakub zde hovoří o ovoci spravedlnosti. Nejdříve je třeba v pokoji zasít „semeno spravedlnosti“, které svým časem přinese ovoce. Výsledkem je vybudování zralého křesťanského charakteru — „spravedlnost“.

Zcela jistě chybí pravý pokoj v srdcích lidí, kteří je mají naplněna „hořkou svárností a závistí“ (v. 14) a „kdejakou špatností“ (v. 16). Lidské srdce touží po pokoji, ale získat je ho možné jen živým spojením s dárce pokoje, s Ježíšem. Pokoj je tedy podle Jakuba důsledkem pravé moudrosti.

Souhrn a naučení

Jazyk je obrazně řečeno nebezpečný úd a častěji pracuje ve službách zla než dobra. Proto křesťan potřebuje božskou moudrost, aby uměl správně používat dar řeči.

Přemýšlejme nad svými výrazovými prostředky a možnostmi lépe využívat dar řeči ve svědecké službě pro Krista.

8. úkol — 19. listopadu 1988

PÝCHA, ANEBO POKORA

Základní verš: Jak 4,7

Čtvrtou kapitolu svého listu začíná Jakub všeobecnou poznámkou o svárech a bojích mezi lidmi. Bezprostředně předtím však připomíná, že charakteristickým znakem pravého náboženství je pokoj v srdci i v mezilidských vztazích. A přece pokoj není tou nejvýraznější zkušeností lidí během dějin, spíše lidé spolu bojovali. Jakub zde hovoří zcela otevřeně o žalostných okolnostech v církvi i mimo ni.

Původ svárů a bojů (Jak 4,1–3)

1. Co měl Jakub na mysli, když za příčinu „svárů a bojů“ označil „žádosti“? (Jak 4,1).

Výraz „žádosti“ zde Jakub používá ve smyslu tužeb,

kteřé pocházejí ze sobecké přirozenosti, „hořké závisti srdce“ (Jak 3,14). Každý člověk má přirozenost, kteřou ovládl hřích, a proto podléhá zlu. Tato cizorodá armáda sobeckých zálib je schopná vždy znovou ovládnout naše tělo a naši mysl a jejich prostřednictvím se projevovat. Jakub nám už ukázal, jak si hřích dokáže podmanit náš jazyk. Teď nám chce ukázat i další způsoby, kterými se hřích chce projevovat.

Ty, kterým Jakub napsal tato slova, je těžké uznat jako křesťany, jedině snad podle jména. Povahově zřejmě hluboko klesli. Dostali se až na úroveň pohanů, mezi nimiž žili. A právě Jakobovi připadla úloha, aby s nimi oťřásl a oni si uvědomili svůj skutečný stav.

2. Jaký je zde uveden důvod nevyslyšených modliteb? (Jak 4,2–3)

Jakoby svým čtenářům chtěl říci: „Neřikám, že se nemodlíte za řadu věcí. Myslím si však, že neprosíte ze správných pohnutek a správným duchem, a proto nejste vyslyšení“. Apoštol kárá tyto formální křesťany pro jejich lakomství, nenávisť a vzájemné rozbroje. Pro tyto a ještě další důvody nemohli očekávat, že jim Bůh dá, co od něj žádají.

Následky kompromisu (Jak 4,4–5)

3. Co odhalují slova o „přátelství se světem“? (Jak 4,4)

Když Jakub psal slovo „svět“, měl na mysli tu stránku lidské činnosti, prostředí a atmosféry, která podněcuje naše sobecké touhy a žádosti.

I když jsme prožili znovuzrození a rozhodli jsme se vybudovat přehradu mezi sebou a těmito podněty, ony se však stále dovolávají našeho zájmu. Takové spřátelení se světem naznačuje, že naše srdce směřuje k nízkým a přizemním zájmům. Světské věci podněcují touhu po nepatřičné zábavě (4,1) spíš, než touhu po Bohu. (Viz Mat 6,24; Jan 15,19)

Není možné následovat Pána Ježíše a přitom vykonávat hříšné zájmy světa. Křesťan má bezvýhradně patřit svému Pánu. To však neznamená, že bychom měli přerušit kontakty se světem, ale že máme zavrhnout světské smýšlení a jednání.

4. Po čem Bůh žárlivě touží? (Jak 4,5)

Zde Jakub jinými slovy opakuje myšlenku předchozího verše. Když lidé, kteří tvrdí, že patří Bohu, nacházejí zálibu ve světských věcech, Duch svatý, který v nich přebývá, po nich „žárlivě touží“. Tato Boží žárlivost nemá příchut sobectví, jaké je základem lidské žárlivosti. Ta Boží je toužebná, je to milující rozhořčení nad člověkem, který škodí sám sobě tím, že se odvrací od Boha. (2 Mojž 34,14; 5 Mojž 32,14; Zach 8,2)

Pýcha a pokora (Jak 4,6–10)

5. Čeho chtěl Jakub dosáhnout slovy: „Mocnější je však milost, kterou dává“? (Jak 4,6)

Jakub již otevřeně vyjmenoval hříchy svých čtenářů, a nyní jako by přicházel s určitým lékem na otevřené rány. „Milost, kterou dává, je mocnější.“ Mocnější než co? Jestli chceme odpověď na tuto otázku, musíme si připomenout, co milost je. U Jakuba stejně jako u Pavla, milost je Boží nabídka lásky a udělení moci lidem, kteří bojují s mocnějšími pokušeními, kteří chtějí přemoci slabosti podlamující víru. Otázku můžeme zodpovědět jiným textem: „A kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost“ (Řím 5,20).

Další důležitou skutečností je i to, že Boží milost, kterou hříšník přijme do srdce, odvrátí ho od světských tužeb a promění ho natolik, že bude toužit jen po Boží vůli a jeho cestách.

6. Jak vysvětluje Jakub výrok o „mocnější milosti“? (v. 6).

Bůh velice touží, aby mohl udělit požehnání, doprovázející dar milosti všem, ale nemůže to učinit, protože mnozí jeho milost odmítají. Jakub je nazývá lidmi pyšnými, kteří nejsou spokojeni s navenek nevýraznými dary pravého křesťanství. Obracejí se do světa, aby uspokojili své náročné touhy. (v. 1–4) Bůh se staví proti nim! Je to hrozné, mít proti sobě moc a Majestát nebe! Jaký rozdíl vyzvedl Aggeus, když Bůh mohl svému lidu říci: „Já jsem s vámi“ (Ag 1,13).

7. Jakou radu uvádí autor dál? (Jak 4,7)

Pán Ježíš zvítězil podřízeností se vůli Boží a vírou

v Bohu. Říká nám: „Podříďte se Bohu a vzepte se se ďáblu — a uteče od vás“.

„Duše, která se odevzdala Kristu, se stává tvrzí Kristovou v tomto odbojném světě a Kristus požaduje, aby v ní nebyla uznávána žádná jiná moc kromě jeho moci. Duše, které takto vládnou nebeské síly, je jistá před satanovými útoky. Dokud se však neodevzdáme vedení Kristovu, ovládá nás nepřítel“ (TV 224).

8. Jak bychom měli odpovědět na výzvu „přiblížte se Bohu“? (Jak 4,8)

Je to možné, když budeme opravdově zkoumat vlastní srdce v skrytosti a uznáme dětinskou, pokornou závislost na Bohu. Řekněme Ježíši o všech svých slabostech a vyznejme mu všechny hříchy. (Skut 17,28; Žalm 10,17)

9. Které oblasti zahrnují slova ruce a srdce v Jak 4,8?

Možná, že Jakub měl na mysli Žalm 24,4. Oba bibličtí pisatelé měli na zřeteli mravní očistění, ne obřadné. Jakoby chtěli říci, abychom učinili nápravu ve všech skutečích a smýšlení, které bylo nekřesťanské. Musíme se znovu obrátit a získat novou, hlubokou zkušenost v Ježíši Kristu.

10. Jak by měla dál postupovat zkušenost křesťanů? (Jak 4,9)

Mnozí křesťané z doby Jakubovy byli postiženi duchovní slepotou, která jim bránila vidět jejich skutečný stav. Kromě uvedených poklesků jim Jakub musel vytknout i všeobecnou lehkovážnost, rozpustilé veselí, světského ducha. Tyto zájmy se totiž zabývají pouze časným chvilkovým štěstím. Zájem o posvěcený život bývá totiž častokrát doprovázen zármutkem, slzami a pokáním. Cesta svatosti však už zde, ale zvláště v Božím (Žalm 16,11).

11. Jak důležité je pokoření před Pánem? (Jak 4,10)

Lidskou mysl udržuje na správné úrovni golgotský kříž. Jestliže následujeme Krista po cestě kříže a sebezapření, poznáme, že k pokoře nemusíme vyvíjet žádné zvláštní úsilí. Když jdeme ve stopách Spasitele, učíme se tichostí a pokoře srdce. Boží věrný lid nesnese ve vlastním srdci modlu vlastního já, protože Kristus se mu slane „všechno ve všem“.

Proti pomlouvání (Jak 4,11–12)

12. Jakou spojitost má Jakubovo napomenutí s Desaterem? (Jak 4,11; 2 Mojž 20,16)

Příkázání „Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví“ je jedním z dalekosáhlých příkázání. (Žalm 119,96) Zamezuje vzájemné pomlouvání jiných lidí. Toto příkázání můžeme přestupovat tím, že budeme zveličovat chyby a poklesky druhých anebo na ně budeme upozorňovat, když by je laskavý křesťanský přístup měl přehlížet. Tento příkaz je možno přestoupit i nesprávným výkladem slov a pohnutek bližních, nebo tím, že je stavíme do nesprávného světla.

Verš 12. hovoří o vzájemném posuzování. Nesnášenliví lidé, kteří přísně posuzují své bližní, chtějí ve skutečnosti zastupovat Boha a posadit se na jeho trůn. Často lidé, kteří se představují jako následovníci Krista, bývají nejvíce nesnášenliví.

Jedině Bůh má právo stanovovat mravní zákony, a proto je jeho výsadou rozhodovat o tom, jaký je vztah každého jednotlivce k těmto zákonům. Bůh však ve své církvi svěřil zodpovědnost, aby v duchu lásky usměrňovala ty, kteří zjevně přestupují jeho zákon. (Mat 18,15–18; 2 Tim 4,12)

Souhrn a naučení

Naše padlá lidská přirozenost je zdrojem našich osobních hříchů. Nespoutané zájmy o hříšné záliby a svody, světské smýšlení a jednání rozdílné od křesťanských norem, jsou náznaky odpadnutí od Boha.

Světlo Božího slova, které posvěcuje každého, kdo se mu poddává, umožňuje poznat vlastní stav a tím ukazuje na bohatství Boží zachraňující milosti. Ta nás může zachránit, když se budeme trvale podřizovat Bohu a odporovat zlu. Když se takto odevzdáme do Boží vůle, zachováme si svěží křesťanskou zkušenost.

TROUFALOST, ÚTLAK A ODPLATA

Základní verš: Jak 4,14

Dva oddíly Jakubovy epištoly jsou podobné – 4,13–17 a 5,1–6. První část hovoří především o troufalém přehlížení Boha a pouze okrajově se dotýká otázky zisku (v. 13). Řečeno jinak, touha formálních křesťanů po bohatství vede k odsunutí Boha do ústraní. Pro tuto základní podobnost uvedených odstavců budeme v dnešním úkolu uvažovat nejdříve o Jakubově varování před troufalostí, aby nám výrazněji vynikl obsah druhé části.

Jak jsme již dříve uvedli, majetek a bohatství samy o sobě ještě nejsou zlé (1 Tim 6,17–19). Hřích pochází ze zvráceného postoje k majetku a nesprávného používání bohatství. Dnes si poukážeme na další z nešlechtných rysů nesprávného hospodaření s pozemskými statky — hromadění bohatství pomocí útlaku anebo vykořisťování jiných.

Nerozvážná troufalost (Jak 4,13–17)

1. Jak varuje Jakub podnikatele před plánováním bezohledných zisků bez ohledu na Boha a nejistost lidského života? (Jak 4,13–14)

Jakub by byl tím posledním, kdo by odsuzoval rozvážné plánování. Věděl dobře, že člověk musí do jisté míry myslet na budoucnost, něco musí i předvídat a má i plánovat. Na to se však jeho varování nevztahuje. O to přísněji však kárá vytlačování Boha z jeho světa a přebírání správy všeho do vlastních rukou, kterým se vyznačuje nerozvážná troufalost.

Svět dokáže tak působivě a nebezpečně ovládnout myšlenky a pozornost lidí, že se pro ně všechno ostatní stává druhořadým a bezvýznamným. Lidé si totiž plánují život tak, jako by oni byli jeho pány. Nepočítají s možností nemoci, havárie, ani smrti či dalších okolností, které najednou dokáží zmařit jejich plány a záměry. Život je vždy nejistý a vratký, pro mnohé

nepředvídatelné okolnosti složitý. Mezi naším vědomím a budoucností visí neproniknutelná opona. Zítřek je pro nás jakousi temnou krajinou. Proto nemůžeme budoucnost plánovat s jistotou. Jak pravdivé je přísloví: „Člověk miní, Pán Bůh mění“.

2. Jak vyjádřil Šalomoun podobné varování? (Přísl 27, 1)

Budoucnost můžeme vidět jen v představách, často vycházejících z našich přání a tzv. skutečností, které jsou zrádné. Není rozumné vkládat mnoho důvěry do nejisté budoucnosti.

3. Co chtěl přiblížit Pán Ježíš v této souvislosti uvedeným příběhem? (Luk 12,16–21)

Lidé, kteří sledují světské zájmy i ti, kteří se ze všech sil snaží nahromadit bohatství, mohou jít neohroženě za svým cílem. Ale spoléhat se na to je opravdu šílenstvím. Náš život je omezený. Je stejně nejistý, jako je konečný. Jestli se něčí zájem soustředí na všechno jiné kromě Boha, dřív než si to uvědomí, bude muset stát tváří v tvář důsledkům svého nerozvážného počínání. „Nauč nás počítat dny naše, ať získáme moudrost srdce“ (Žalm 90,12).

4. Proč bychom každé své plánování měli začínat s vědomím „jak Pán bude chtít“ (Jak 4,15)

Když křesťané dřívějších dob psali své dopisy, pak ke zmínce o budoucnosti připisovali písmena D. V. Je to zkratka latinského výrazu Deo volente, který znamená „jak bude Bůh chtít“. Ať již šlo o zaběhlou formu anebo o skutečnost, svědčilo to o tom, že si uvědomují nejistotu lidských plánů.

Křesťané si vždy přejí, aby se v celém jejich životě plnila Boží vůle. Proto svým postojem vyjadřují „jak dá Pán“ (1 Kor 4,19; 16,7; Skut 18,21). Tento postoj však neznamená, že bychom pro budoucnost neměli připravovat plány. Plánování je velmi důležité. Zdravý a vyvážený postoj vystihuje výrok z Přísl 16,9: „Člověk uvažuje v srdci o své cestě, ale jeho kroky řídí Hospodin“. Proto křesťané budou plánovat velmi rozváženě.

5. Co pro tebe osobně znamenají slova z Jak 4,17?

Zásada, kterou zde Jakub vytyčil, má mnohem širší

význam, než jen usměrňovat lidi v úsilí o získání peněz a majetku. Tento široký princip poznání a odpovědnosti zahrnuje celou šíři života: „Kdo umí dobře činit a nečiní, má hřích“.

„Odsuzující moc Božího zákona se týká nejen věcí, které konáme, ale i toho, co nečiníme. Když se vyhneme tomu, co Bůh žádá, nejsme spravedliví. Musíme přestat nejen s tím, co je zlé, ale musíme se naučit konat to, co je dobré. Bůh nám svěřil schopnosti, abychom je uplatnili v dobrém konání. Pokud je nebudeme používat, určitě budeme posuzováni jako bezbožní a leniví služebníci.“

Zisk z útlaku (Jak 5,1–6)

V předchozí stati jsme uvažovali o lidech, kteří zapomněli na Boha při nenasatném hromadění peněz a majetku. Nyní se budeme zabývat křiklavým hříchem vykořisťování spolubližních pro tentýž chamtivý cíl.

6. Který starozákonní příkaz odsuzoval odvěkou touhu bohatých po vykořisťování chudobných? (5 Mojž 24, 14–15)

Už v předchozích verších vycitujeme smysl pro spravedlnost, kterou projevoval Bůh, aby byla respektována práva a důstojnost všech lidí. Pán Bůh si přeje, abychom k chudobným lidem přistupovali se stejnou úctou, jakou projevujeme lidem ve vznešenějším postavení.

7. Jaká pracovní situace přiměla Jakuba k tak kárávým a otevřeným výrokům? (Jak 5,1–4)

Text nám připomíná příběh Pána Ježíše o pracovnících na vinici, kteří byli na sklonku každého dne vypláceni. (Mat 20,1–9) Avšak v situaci, kterou popisuje Jakub, zaměstnavatelé vychytrale zadržovali část poctivě vydělané mzdy. V biblických dobách dělníci často záviseli na denní mzdě, aby si za ni mohli koupit životní potřeby pro další den. Olupování pracovníků o jejich mzdu či zadržování její části bylo pro jejich rodiny velkou zátěží. Tento jev vykořisťování nacházíme v každém období lidských dějin. Tento problém úplně neřeší ani zákony, které takové počínání odsuzují. Častokrát ti, kteří druhé vykořisťují, odmítá-

jí uznat, že oni vykořisťují druhé. Když na to jsou upozorněni, vždy si najdou nějaké vysvětlení, aby své počinání ospravedlnili.

Ve v. 4 se Jakub snaží přimět tyto lidi ke změně varováním, že se budou muset zodpovídat ne nějakému pozemskému soudci, kterého mohou podplatit, ale vševědoucímu a všemohoucímu Hospodinu. On slyší volání utiskovaných a jemu se budou utiskovatelé zodpovídat. Bůh potrestá tyto kruté lidi.

8. Jak líčí Jakub život bohatých, kteří hýří z mozolů chudobných? (Jak 5,5)

Způsob života těchto lidí se často vyznačuje výstředností, přepychem a marnivostí. Slova „hýřili jste“ znamenají zvrácený život radovánek, hodování, nestřídmosti a nemravnosti. Kdo propadl takovému způsobu života, je vírem hříšné rozkoše strháván stále hlouběji, a to na útraty ožebračených zaměstnanců. Jakub však ukazuje i na jejich úděl.

Výkrm zvířat končí jejich porážkou a stejně jsou představeni i bohatci: „Vvkrmili jste se — pro den porážky“. Bude to den účtování, který nastane příchodem Pána Ježíše.

Jakub proti bohatým vznesl ještě jedno vážné obvinění. Zneužívali soudy ve svůj prospěch! (1 Král 21, 1–14; Jan 19,6–16)

Odplata utlačovatelům (Jak 5,1–3)

9. Jakým tónem se Jakub obrací na bohaté utiskovatele? (Jak 5,1–3)

Jakoby už viděl hroznou odplatu, která na ně přichází, protože svůj kapitál nahromadili na úkor bídy druhých. Pisatel to líčí živým, mocným a pro spravedlnost zaujatým stylem.

Izaiáš odsuzoval velmože své doby takto: „Hospodin zahajuje soud se staršími svého lidu a jeho knížaty: „Vy jste spásali vinici, máte ve svých domech, oč jste obrali utištěného. Proč deptáte můj lid a drtíte tvář utištěných?“ je výrok Panovníka Hospodina“ (Iz 3,14–15). I další proroci psali o těchto nešlechtných lidech (Jer 5,16, 27; Mich 6,10, 12; Luk 20,47).

10. Máme Jakubovy zmínky o zrezivění, shnití a rozežrání moly brát obrazně nebo doslovně? (Jak 5,2–3)

Jakub zřejmě hovoří obrazně, protože zlato ani stříbro nerezavějí. Vzácné kovy ziskuchtivě nahromaděné budou v posledních dnech bez užítku stejně, jako by je zničila rez. Pro své majitele se však stanou výčitkou, protože budou vědět, jak nespravedlivě je nabyli. Moc, spokojenost i postavení, které si svým bohatstvím dokázali zajišťovat, jsou bezvýznamné. To bude nepochybně jednou z „pohrom“, které je potkají, když si uvědomí, že to, kolem čeho se točil celý jejich život, stalo se naprosto bezcenným. Jejich naděje je zradila, jak se zmiňuje Ezechiel 7,19.

11. Co však mezi jiným těmto lidem také umožňuje spásný výhled? (Ez 18,21–22; Mat 19,23–25)

Znáš některé lidi z biblické historie, kteří tuto Boží nabídku využili? (Luk 19,1–10). Zacheus, který také okrádal lidi, se ze svých podvodů kál a poškozeným dal plnou náhradu.

„Jestliže jsme poškodili druhé nějakým nespravedlivým jednáním, jestliže jsme někoho ošidili nebo podvedli, i kdyby to bylo v mezích zákona měli bychom vyznat svou nepravost a napravit ji, pokud je to jen v našich silách. Je spravedlivé vrátit nejen to, co jsme vzali, ale přidat i patřičný obnos, který by věc, jež byla v našem vlastnictví, za tu dobu vynesla, kdyby s ní bylo správně a moudře nakládáno“ (TV 386). (Viz též PK 427 – 428)

Souhrn a naučení

Touha po bohatství obrací pozornost lidí k zisku a z jejich mysli vytlačuje všechno ostatní, včetně Boha. Takoví lidé zapomínají na křehkost a nejistotu života. Lakomství vede k vykořisťování druhých a porušování spravedlnosti. To nakonec přivolá Boží hroznou odplatu.

Jestli jsme my někoho oklamali, jsme povinni postiženého plně odškodnit. Položme si otázku, jaké místo v našich životech zaujímají hmotné věci a peníze? Na co nejvíce soustřeďujeme svou životní energii? Po-

čítáme při dělení našich sil a času života s blízkým příchodem Pána Ježíše?

10. úkol – 3. prosince 1988

ŽIVOT V OČEKÁVÁNÍ PÁNA

Základní verš: Jak 5,8

V minulém úkolu jsme uvažovali o boháčích, kteří zadržovali mzdu dělníků, kteří pracovali na jejich polích. Někteří statkáři možná byli i křesťany a těm patřila Jakobova výtka, že žijí na úkor lidí, kteří neměli ani možnost hájit svá práva.

Dnes budeme přemýšlet o Jakobovu ujištění, adresovaném utlačovaným křesťanům, že Bůh se určitě zastane jejich práva. Vyzývá je k trpělivosti v soužení a k zmužilosti, protože příchod Pána se blíží. Vzor trpělivosti nacházejí v prorocích a ve vytrvalosti Joba. **Trpělivé očekávání příchodu Pána (Jak 5,7–8)**

1. Jaký příklad Jakob uvádí, aby co nejlépe vystihl potřebu trpělivosti? (Jak 5,7).

2. Jak se zachoval Pavel při nezákonném uvěznění ve Filipis? (Skut 16,35–39; Skut 22,24–29)

Když byl Pavel neprávem týrán, protestoval proti tomu. Měl právo se proti tomu odvolat. Nejednou bychom měli jednat podobně. Jsou dva zákony, na které se můžeme odvolat, buď je to zákon lidský, který měli úředníci města Filipis dodržet a nedodrželi, anebo je to zákon Boží, který burcuje lidské svědomí, vyžaduje pravdu, rovnost a úctu. Jestli je tento zákon porušován, smíme se dožadovat jeho dodržování vždy, kdy se děje křivda a bezpráví našim bližním.

Výraz trpělivosti nutně neznamená, že člověk se musí trpně smířit s útlakem a nespravedlností, i když mohou nastat i takové okolnosti, kdy je třeba se takto zachovat. Používat však násilí k dosažení „našeho práva“ je zcela jistě proti křesťanským zásadám.

3. Dá se příklad z v. 7 aplikovat na trpělivost v soužení?

Rolníci mívají při pěstování plodin často různé problémy, ale oni se nesoustřeďují na obtíže, ale na úro-

du, kterou sklídí o žních. Zemědělec tedy snáší nepohodu, těžkosti, obavy u vědomí, že navzdory tomu všemu podle přírodního koloběhu vše dozraje a dá úrodu.

I křesťané si podobně uvědomují, že Bůh má čas, kdy dozraje žeň země a při jeho žni obdrží hojnou odměnu.

4. Na co myslel Jakub, když křesťany vybízel, aby „posilnili svá srdce“? (Jak 5,8)

Evangelista Lukáš vzpomíná, že Pán Ježíš při určité příležitosti „se rozhodl, že se vydá do Jeruzaléma“ (Luk 9,51). Navzdory všem překážkám se rozhodl, že půjde do tohoto města. Tím naplnil proroctví Izaiáše, že Mesiáš „si zatvrdil tvář jako křemen“, aby splnil své poslání. Jakub podobně vybízí své čtenáře, aby skutečně nic neotráslo jejich předsevzetím pevně věřit v návrat Pána.

Způsob života toho, kdo čeká (Jak 5,9–12)

5. Jaký mají mít vzájemný vztah křesťané? (Jak 5,9)

Toto povzbuzení patřilo lidem, kteří procházeli pronásledováním a zkouškami, aby zůstali stateční. Jakub si však uvědomoval, že víra někdy zakolísá a trpělivost ochabne, i když by to nemělo být. Ve stresových situacích, kdy tíseň narušuje rovnováhu, snadno propuknou obviňování a výčitky.

E. G. Whiteová napsala: „Když vás nepřítel podněcuje k nespokojenosti a reptání, hleďte na Ježíše a důvěřujte mu jako zachránci. Toto je jediný lék na tuto duchovní malárii“.

6. Na co Jakub upozorňuje své čtenáře, aby je varoval před rozpory? (Jak 5,9)

Upozorňuje je, aby na sebe nežalovali, protože ten, který má soudit všechny, stojí už přede dveřmi. Pak by je velký Soudce mohl zastihnout nepřipravené jako Pán Ježíš rozhádané učedníky před poslední večeří. Pokud nebudete soudit jeden druhého, Soudce nebude muset odsoudit vás.

7. Můžeš uvést příklad některého proroka, který by potvrdil Jakubovu zmínku? (Jak 5,10)

Židé si proroků vysoce vážili a pokládali je za mimořádně obdařené Bohem. A přece Jakub píše, že by-

li pronásledovaní. Ve skutečnosti všichni nějakým způsobem trpěli pro svou věrnost Bohu. Štěpán se svých mučitelů otevřeně otázel: „Byl kdy nějaký prorok, aby ho vaši otcové nepronásledovali“? (Skut 7,52). „Kristus ví o všem, co lidé nesprávně chápou a zkreslují. Jeho následovníci by měli očekávat v tiché odevzdanosti a důvěře, i kdyby byli vystaveni sebevětší zlobě a opovržení“ (MHB 31).

8. V čem se nám Job stal příkladem vytrvalosti a trpělivosti? (Jak 5,11)

Někteří lidé si myslí, že křesťané by měli vždy projevat vnější radost. Nemusí tomu tak být. I když nemáme pochybovat o Boží lásce, nemusíme být vždy rozjásaní. Určitě ani Job v utrpení nejásal. Job projevil neochvějnou vytrvalost a rozhodnost, že stůj co stůj vydrží, jak to potvrzují jeho slova: „I kdyby mne zabil, proč bych v něho nedoufal“ (Job 13,15).

Měli bychom se naučit, že štěstí nemusí přicházet spolu s vytrvalostí, ale je jejím následkem. Mezitím může uplynout různě dlouhý čas.

9. Jaké poselství je pro nás skryto ve v. 12?

Neměli bychom ztratit kontrolu nad svým jazykem a rouhat se anebo se malicherně a nerozvážně dovolávat vyšší autority ve snaze, abychom podtrhli váhu vlastních slov. V Jakubově době se Židé při určitých příležitostech odvolávali na Boha, na Jeruzalém, chrám či vlastní děti nebo budoucí pobyt v rajské blaženosti. Potřeba takového odvolávání naznačuje, že slovo samotného člověka nestačí.

Jakubova slova jsou však pouhou parafrází slov Pána Ježíše, když říká, že zásadami křesťana při styku s jinými jsou jednoduchost, přímost a láska. (Mat 5, 33–37). Řeč se má shodovat s myšlenkou a myšlenka s řečí. Slovo čestných lidí je spolehlivé a není třeba k němu cokoliv přidávat.

Toto napomenutí se však nemá chápat jako zákaz slavnostní přísahy, když ji vyžaduje soud. Sám Pán Ježíš takovou přísahu vyřkl před veleradou (Mat 26, 63–65). Pavel se dovolával Božího svědectví, že píše pravdu (2 Kor 1,23; 11,31; Gal 1,20).

Modlitba za různých okolností (Jak 5,13–20)

10. Proč Jakub musel křesťany vybízet, aby se v utrpení modlili a v radosti zpívali chvalozpěvy? (Jak 5,13) -

V utrpeních míváme sklon projevovat netrpělivost, malichernost a nedůvěru. Ztrácíme radostný výhled a jsme smutní. Navíc nás těžkosti mohou dovést k myšlence, že jsme se vzdálili od Boha a modlitba pro nás nemá velký význam. Satanovi se daří podlamovat víru těch, kteří se v době soužení přestávají modlit. Proto řekl Pán Ježíš, že je nutné „vždy se modlit a neochabovat“ (Luk 18,1).

11. Proč je potřebné svolat k nemocnému starší, aby se za něj modlili a pomazali ho olejem podle Jakubovy rady? (Jak 5,14)

Olej zde nemá význam léku, jinak by se stal všeobecným lékem, protože Jakub psal o nemoci všeobecně. Olej je nutné chápat symbolicky. Na jiných místech Písma představuje Ducha svatého a Boží milost. (3 Mojž 8,10. 12; 1 Sam 16,13; Mat 25,1–12; Zjev 3,18–20)

V případě vážnější choroby se postižený nedokáže už modlitebně soustředit. V takové duchovní tísní potřebuje duchovní pomoc a útěchu spoluvěřících. Jakub svým čtenářům připomíná, aby zavolali starší sboru, lidi, o kterých se předpokládá, že jsou ve zvláštní míře obdařeni milostí Ducha Božího. Viditelné a slyšitelné společenství víry těchto lidí, jednotné modlitební soustředění a vroucnost vyslovených proseb může mít nepochybně ozdravující účinek na tělo i ducha trpícího.

12. Naznačuje Jakub, že se nemocný při takových opatřeních musí vždycky uzdravit? (Jak 5,15)

Jakubem doporučené modlitba má být vyslyšena podle Boží vůle (4,15) a nemocný člověk má upřímně litovat svých hříchů a vyznat je. Je třeba mít na mysli i to, že uzdravení může být spíš pozvolné než okamžité.

13. Jak chápeme slova z Jak 5,16 v souvislosti dalších novozákonních textů? (Mat 5,23–24; Mar 2,7; 1 Tim 2,5)

Slova „abyste byli uzdraveni“ se mohou týkat fy-

zické nemoci z v. 15 anebo uzdravení z hříchu, který byl vyznán. Jakub potvrzuje svá slova o modlitbě příkladem Božího muže. Eliáš se nám podobal a žil v podobných okolnostech jako my.

14. Na který prvořadý pastorační zájem myslí Jakub v závěru svého listu? (Jak 5,19–20)

Slova „zbloudil od pravdy“ naznačují patrně nějakou věroučnou úchylku. Zbloudilého je třeba zachránit „od smrti“. Jedná se o víc než o pouhý názor. Bůh přece neodsuzuje žádného člověka k smrti jen proto, že by měl rozumový problém. Zbloudilého je třeba přivést k Ježíši, jediné pravdě, a tím i ke správnému učení.

Souhrn a naučení

Křesťané, kteří očekávají na příchod Pána, se budou vyznačovat trpělivostí, odvahou a rozhodností. Nebudou se obviňovat a obžalovávat. Budou čestní a přímí v řeči. V utrpení se budou utíkat k Bohu. Jejich život se vyznačuje vděčností Bohu za všechno dobré a radostné i za to, co vyzkoušelo jejich víru, naději a lásku.

11. úkol – 10. prosince 1988

VÝMLUVY BOŽÍHO LIDU

Základní verš: Izai 1,18

Sobectví starozákonního lidu i kněží a všeobecné zanedbávání chrámových a náboženských povinností vedlo k novému ochladnutí vztahu k Bohu. Malachiášova varovná poselství ukazují, že nesplnili Boží záměry.

O tomto prorokovi toho víme velmi málo. Jméno Malachiáš v hebrejštině znamená „můj posel“.

Lid jeho doby upadl tak hluboko duchovně, že jim zbožnost byla na obtíž. Co s takovým lidem mohl Pán Bůh dělat? Rozhodl se ještě pro jeden pokus. Ve svém milosrdenství jim poslal ještě jednoho – posledního proroka, jehož hlas měl národ slyšet ještě 400 let. Dal-

ším prorokem pro Izraele měl být už „Eliáš“ — Jan Křtitel. (Viz Luk 1,17).

Nedocenění Boží lásky (Mal 1,1–5)

Po krátkém úvodu ve v. 1 se začíná dialog mezi Bohem a lidem. V tomto rozhovoru Bůh otevřeně poukazuje na nedostatky svého lidu a lid v odpovědi popírá skutečnost toho, co mu Bůh vytýká.

1. O co vlastně v tomto rozhovoru jde? (Mal 1,2)

Bůh konstatuje skutečnosti a bezprostřední odpověď lidu charakterizuje celý tento rozhovor. Lid podrážděně namítá: „Čím jsi nám dokázal svou lásku?“ Jak rychle dokázali zapomenout na zázrak, že je Bůh vysvobodil z babylónského zajetí. Ztratili ze zřetele i pozoruhodnou Boží pomoc, která jim umožnila vybudovat chrám i hradby okolo Jeruzaléma.

2. Jaký důkaz použil Pán Bůh v odpovědi na jejich hrubé obvinění, že je nemiluje? (Mal 1,2–5)

Navzdory jejich domýšlivé odpovědi Pán Bůh i dál obhajuje svoji lásku k nim. Vlastně největším důkazem jeho lásky byla skutečnost, že se od nich neodvrátil a neřekl: „Dobře, už vás nechci znát!“ Na důkaz své lásky uvedl protikladný úděl Jákoba a Ezaua. Jeho zvláštní záměr spočíval v tom, že trest, který Jákob musel podstoupit, byl trestem z lásky, přechodnou, výchovnou lekcí. Ale jak vysvítá z proroctví Abdiáša. Ezau trpěl následky svého vzdoru proti Bohu. I jeho trest měl určitý i když odlišný záměr. V tomto případě šlo o vyhlazení odbojných hříšníků ze země. Zatímco trestáním Jákobových potomků je Bůh chtěl přivést k pokání.

3. Co se mělo stát dřív, než by lid byl způsobilý uvědomit si skutečnost Boží lásky? (Mal 1,5)

Poselství pro církev Laodicejskou upozorňuje na to samé: „Kup si i mast k potření očí, abys prohlédl“ (Zjev 3,18).

Nedostatky kněží (Mal 1,6 až 2,17)

4. Který výrazný nedostatek Bůh vytýká kněžím? (v. 6)

Bůh ústy Malachiáše vytýká kněžím nedostatek úcty vůči Božímu jménu a osobě. Ten se projevoval v ce-

lém jejich postoji k posvátné službě. Tito vůdcové lidu byli tak duchovně zaslepení a měli tak otupělé duchovní vnímání, že už nedokázali vidět svůj postoj.

5. Co jim dál odhalil Boží prorok? (v. 7–10)

Duchovní vůdcové ztratili schopnost rozlišovat mezi obecným a svatým. Dělicí čára mezi Božím a lidským, mezi časným a věčným zmizela. Svými skutky i slovy dávali najevo, že obětním stolem je možno opovrhovat. Obětovali nemocná, chromá a slepá zvířata. Pán Bůh jim připomíná, že takové dary by se neodvážili přinést ani svému místodržiteli.

6. V jakém rozsahu měli Židé rozšířit poznání Boha mezi národy a co místo toho konali? (Mal 1,11–12)

Vyvolený národ zcela selhal v misijním poslání! Izrael byl Bohem odděleným lidem, nositelem nedocentitelných pokladů pravd pro všechny národy. Obdrželi zákon Boží jako normu charakteru, který měli zjevit světu, andělům i nepadlým světům. Světu měli zjevit zákony nebeské vlády. Slovy a životním příkladem měli ukazovat pravdu. Svou prosperitou měli svědčit o Boží slávě, o jeho majestátu a moci.

Svou neposlušností však Boží lid šel ve vývoji svého charakteru právě opačným směrem, než bylo vůlí Boží. Pravdu změnili a dali jí vlastní pečeť. Zapomněli na Boha a ztratili ze zřetele vznešenou přednost, že mají být jeho vyslanci. Požehnání, která přijali, nebyla požehnáním pro svět. Sloužili jen své vlastní slávě. Boha okrádali o službu, kterou od nich žádal a své spolubližní o krásný životní příklad. Sledovali záměry vlastního zkaženého srdce právě tak, jako lidé před potopou. Přičinili se o to, že svaté věci byly znevážené!

7. V čem Izraelci porušili smlouvu s Bohem? (Mal 1, 13–2.9)

Z těchto veršů vyplývá, do jaké míry kněží i lid ztratili smysl pro svatost a význam služeb ve svatyni. Ve v. 13 čteme pohrdlivý výrok: „Ach, nač se trápit?“ Jaká to pro ně byla námaha! Náboženské služby a život se jim stal nepříjemnou námahou, protože byly pouhou vnější formou. Nedokázali už docenit jejich hluboký duchovní význam.

**8. Jak se kněžím vrátilo znehodnocení „smlouvy s Lé-
vim“? (Mal 2,7–9)**

Nepřítel Boží pravdy se dnes jako nikdy předtím snaží znehodnotit závaznost příkazů Božího zákona. Jeho teorie a svody se představují tak důmyslně, tak důvěryhodně, že i křesťanský svět je přijal za své. Hlasem i perem se snaží odstranit normu Boží vlády a místo ní nastolit jakousi teoretickou lidskou normu. Falešným učitelům dneška však platí slova Malachiáše: „Za to, že nestřežíte mé cesty při výkladu zákona, já jsem způsobil, že jste opovrženi a sníženi u všeho lidu“ (v. 9).

9. V čem se lid Izraelský zachoval vůči Bohu věrolomně? (Mal 2,10–12)

Boží poselství kněžím platilo i ostatnímu lidu, protože příklad kněží se výrazně odrážel v životě lidu. Prorok kousavě kárá lid za jejich modloslužbu, cizoložství, nevěru a svatokrádež. Tímto zneužíváním jejich náboženství ztratilo veškerou moc.

10. Jakého rozsahu nabylo odpadnutí Judy? (Mal 2,11)

Opadnutí národa narušilo manželství (Mal 2,13–16)

11. Existuje vztah mezi láskou k Bohu a manželskou láskou a věrností? (Mal 2,14)

Izraelité oněch dnů se dopouštěli manželské nevěry, porušovali manželskou smlouvu i sliby dané v mládí. Bylo to důsledkem narušení jejich vztahu k Bohu. Stejný problém prožívá i dnešní generace lidí.

12. Která zásada důrazně odsuzuje porušení manželského slibu? (Mal 2,15; 1 Mojž 2,24)

Pán Bůh jasně řekl: „Nenávidím rozvod!“ (v. 16). Od stvoření člověka bylo Božím záměrem, aby jeden muž měl jednu ženu. Podle jeho přání mají vytvořit celistvou jednotku, kterou může rozdělit pouze smrt. (1 Mojž 2,24). Tuto výzvu končí zvláštním napomenutím: „Každý ať nenávidí rozvod... střežte tedy svého ducha a nejednejte věrolomně!“ Uvedené napomenutí od Boha by mělo znít dnešní generaci stejně důrazně, jako znělo předešlému uvolněnému a úpadkovému věku doby Malachiáše!

Souhrn a naučení

Izraelci ve svém odboji zašli velmi daleko, překračovali hranice Boží trpělivosti. Závěrem celého dialogu Bůh oznámil, že ho unavili svými řečmi. Ani toto krajní odsouzení se jich ovšem nedotklo, uraženě odpověděli: „Čím ho unavujeme?“ Bůh jim chtěl říci, že už nerozeznávají mezi dobrem a zlem. Jako by zapomněli, že Bůh je Bohem spravedlnosti a soudu.

Zidé, současníci Malachiáše, nejen že nedůvěřovali Božím ujištěním o jeho lásce, ale hrubě a povýšeně odmítali vyslechnout seznam nepravostí, které jim Bůh vytýkal.

My je však nemůžeme odsuzovat, abychom současně neodsuzovali i sami sebe. Mnozí, kteří se dnes považují za následovníky Pána Ježíše, příliš často projevují tutéž necitlivost a nedostatek ochoty přijmout Boží usměrnění a napomenutí.

12. úkol – 17. prosince 1988

SOUD NAD LIDEM BOŽÍM

Základní verš: Mal 3,17

Poslední knihy Starého i Nového zákona obsahují oddíly, které pojednávají o soudu nad Božím lidem. Zvláště se jím obírá laodicejské poselství. Když si tuto souvislost uvědomíme, můžeme srovnávat knihu Malachiáše s poselstvím sboru Laodicejskému. Z obou spisů vyplývá zřetelně, že pokud nepoznáme svůj duchovní stav, pak je ohrožená naše duchovní zkušnost.

Jimá nás strach, když pomyslíme na způsob, jakým Boží lid odpověděl na Boží výzvu v době Malachiáše. Když sledujeme jejich udivené „v čem“, v jejich nejisté odpovědi vidíme něco z toho, čeho bychom se mohli dopustit i my.

Největším problémem v Božím díle nejsou zjevní hříšníci, ale laodicejští křesťané, kteří si myslí, že všechno je v pořádku. Avšak v laodicejské církvi jsou i Boží klenoty. Tito lidé přijmou Boží oční mast Du-

cha na svůj duchovní zrak od velkého lékaře Ježíše Krista. Když si uvědomí svou bídu a ubohost, budou žádat Spasitele, aby v nich žil svým životem.

Varování a výzva (Mal 3,1–7)

Závěrečná otázka rozhovoru mezi Bohem a jeho lidem z 2. kapitoly Malachiáše zněla: „Kde je Bůh, zastávající právo?“ V další kapitole Bůh odpovídá živým popisem jeho soudu.

1. Kdo je tím „poslem smlouvy“ a co se můžeme dovědět o jeho příchodu? (Mal 3,1)

Poslem smlouvy, který se vrátí v den svého příchodu je Ježíš Kristus. Jeho příchod do jeho chrámu, v době Kristova prvního příchodu měl připravit „posel“ ze začátku verše. Toto proroctví se netýká jen prvního adventu, ale sahá až k druhému příchodu v době závěru světových dějin. (Viz TV 103; VLB 303; PP 247)

2. S čím je soud podle Malachiáše spojen? (Mal 3,1–3)

Kristus má přijít v soudu a spravedlnosti, aby posoudil hříchy lidí. Malachiáš napsal, že „vstoupí nena-dále do svého chrámu“. Když přišel na svět poprvé, náhle se objevil ve svém chrámu a tam jasně ukázal, že je Mesiášem. Jak reagoval jeho lid? Někteří z vůdců ho chtěli zabít. Bylo to v jejich povaze, protože mnozí se během minulých čtyř staletí naučili chodit spíš podle svých náklonností než podle Boží vůle.

3. Jak máme z tohoto proroctví odlišit to, co Kristus měl vykonat při svém prvním a druhém příchodu?

Prorok nerozlišuje mezi prvním a druhým příchodem. Mnohá starozákonní proroctví jsou podmíněna odpovědí lidu. S touto možností museli počítat proroci, a proto jestli chceme vidět rozdíl mezi tím, co se stalo při prvním příchodu a co se stane při druhém, musíme se obrátit na Nový zákon. Ten učí, že Bůh Židy přestal pokládat za svůj lid mezi pohany.

I před druhým příchodem měl Kristus vstoupit do chrámu, jak nás o tom učí řada velkých proroctví bible. Tam má dovršit velké záchranné dílo evangelia, které se šíří po celém světě. Všichni, kteří spásné po-

selství evangelia slyší, mají je šířit do celého světa, všem lidem dřív, než Kristus přijde.

V uvedeném proroctví je zahrnuta i skutečnost druhého příchodu. Jestli se mezi prvním a druhým příchodem nedělá žádný rozdíl, pak to vede ke zmateným názorům lidí.

4. Co by se stalo v Judeji, kdyby lid dovolil Bohu, aby je očistil od hříchů? (Mal 3,4)

Ve verších 5–6 Pán jasně ukazuje, že nad zem nehodlá zavírat oči. Bůh se nemění, a proto jeho záměry s lidmi trvají. Pán Bůh je musí káznit, aby je „očistil“. Cílem tohoto procesu je, aby je zbavil hříchů a spasil.

Ve všech spisech starozákonních proroků jsou ostrá varování a výčitky vyvažovány laskavými výzvami, aby se jeho lid k němu obrátil a přijal milost a ne soud.

5. Co zaslíbil Bůh svému lidu, když se k němu navrátí a jakou na to obdržel odpověď? (Mal 3,7; Zach 1,3)

Obvinění (Mal 3,8–12)

Když lid sebevědomně odpověděl: „Jak se máme vrátit?“. Bůh mu odpověděl zjevně. Otázal se: „Smí člověk okrádat Boha? Vy mne okrádáte“.

6. Jakou bychom očekávali odpověď lidu na toto konkrétní obvinění? (Mal 3,8)

Jak hluboké muselo být Boží zklamání nad jejich neuvěřitelnou neschopností poznat vlastní nepravosti. Pán Bůh jim i dále trpělivě vysvětluje: „V desátcích a na obětech pozdvihování.“ Této nepravosti se dopouštěli nejen lakomí kněží (kteří se mohli pokládat za výjimku, protože z desátek žili), ale celý národ. Ve v. 10 čteme, že lid přinášel určité desátky do pokladnice, ale nebyly to desátky celé.

7. Může „okrádání“ Boha znamenat víc, než zadržování desátek?

„Ti, kteří se zdráhají přejít na Boží stranu, okrádají ho o službu, kterou požaduje. Jaké nájemné platí lidé Bohu za to, že smí žít v jeho domě, na tomto světě? Počínají si tak, jakoby oni stvořili svět a měli právo

libovolně užívat to, co jim bylo svěřeno. Bůh sleduje, jak zneužívají jeho hřivny“.

8. Proč nás Pán Bůh chce odměňovat za věrné plnění naší povinnosti? (Mal 3,10–12)

Povinnost zůstává povinností a je nutné ji splnit za každých okolností. Pán Bůh s námi však soucítí v našem padlém stavu a své příkazy doplňuje svými zaslíbeními. Svůj lid vyzývá, aby ho vyzkoušel a nabízí mu hojné požehnání za jeho poslušnost.

Protichůdné reakce (Mal 3,13–18)

9. Za co Bůh kárá judský lid v závěrečném rozhovoru? (Mal 3,13)

V předchozích výtkách Pán Bůh poukazoval na skutky svého lidu. Nyní hovoří o jejich slovech. Jejich odpověď však zůstává stejná. V nářku obviňují Boha za své těžkosti: „Je zbytečné sloužit Bohu! Co máme z toho, že zachováváme jeho nařízení a že před Hospodinem zástupů chodíme zachmuřeně?“ (Mal 3,14). Co po takové odpovědi mohl Pán Bůh pro svůj lid ještě vykonat?

Po Malachiášovi nepovstal v Izraeli žádný prorok — bylo to nejdelsí období izraelských dějin bez prorockého svědka. Proč? Byla i jiná období, kdy lid mravně upadal. Byla období, kdy lid nechtěl sloužit Bohu a šel za modlami. Byl čas, kdy se zjevně bouřili proti Hospodinu. A přece jim Bůh posílal jednoho proroka za druhým a to dokonce i v babylónském zajetí. Od Mojžíše až po Malachiáše jsme svědky nepřetržité linie proroků. Po Malachiáši však dějiny po dlouhou dobu čtyř století nezaznamenaly žádný dar proroctví.

10. Jaký náznak uvádí v. 16, že Bůh si váží a všímá svého lidu?

11. Jak Pán Bůh nazývá své věrné a jaké zaslíbení jim nabízí? (Mal 3,17)

S uspokojením se Bůh dívá na své věrné a říká: „Kterí se bojí Hospodina a mají na mysli jeho jméno... ti budou mým zvláštním vlastnictvím. V den, který připravuji, budu k nim shovívavý, jako bývá otec k synu, který mu slouží“ (v. 17). A pak dodává: „Po-

tom uvidíte rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným, mezi tím, kdo Bohu slouží, a tím, kdo mu sloužit nechce“ (v. 18). Tento verš je klíčem celého Malachiášova proroctví.

Jestli dovolíme, aby nám bezbožnost a pýcha zaslepily zrak, nedokážeme rozeznat to, co je správné, dobré a nesprávné a zlé. Nepostihneme rozdíly mezi spravedlivými a nespravedlivými. Budeme nadále zpochybňovat Boží záměry s námi. Nad jeho otázkami se budeme pozastavovat. Když se však obrátíme k Pánu, dá nám oční mast Božího Ducha, který nám umožní poznat svůj skutečný satv.

Oční nebeská mast má jedinečný vliv na náš duchovní zrak, takže se dokážeme dívat i na sebe. Už nebudeme hledat chyby na kazateli, nedostatky na církvi a na jejich činovnících, na lidech kolem nás, protože budeme hledět jen do vlastního nitra. To nám umožní pochopit, že je bezodkladně potřebná náprava.

Závěrečná slova tohoto proročského spisu vykreslují zkušenost, kterou Boží lid stále potřebuje. Jako lid máme před sebou obdivuhodnou budoucnost. Zaslíbení ze třetí kapitoly Malachiáše se do písmene naplní.

Souhrn a naučení

Třetí kapitola Malachiášova proroctví má pro Boží lid zvláštní význam, zvláště v době vyšetřujícího soudu. Bůh na nás dnes naléhá stejně, jako naléhal na lid v dávných dobách, abychom se Kristu bezvýhradně odevzdali, aby mohl už brzy přijít a jako své vlastnictví nás obdařil věčným životem.

Nebýváme někdy v pokušení myslet si, že Pán Bůh přehlédne něco z našich chyb a hříchů, které v porovnání s životem jiných nepokládáme za příliš závažné? Neokrádáme nějakým způsobem Pána Boha v desátcích a obětech? Dáváme Bohu svůj čas, schopnosti stejně ochotně jako své peněžité dary? Přinášíme své oběti z lásky k němu, anebo jen z povinnosti?

JAK SE BOŽÍ LID PŘIPRAVUJE

Základní verš: Mal 4,3

Čtvrtá kapitola Malachiášova proroctví je zvlášť vhodným závěrem starozákonních prorockých knih. Tato kniha je poslední. Důraz této kapitoly na den Páně poukazuje na zjevný protiklad mezi těmi, kteří Bohu slouží a na ty, kteří stojí vůči němu v opozici. Kromě toho však poukazuje na závěr velkého sporu — na největší období, kdy se lidé přimkli nejbliže k Bohu a získali největší vítězství v dějinách Božího lidu.

Adventisté pevně věří, že čas naplnění je bezprostředně před námi. To, co se Bůh snažil vykonat se svým lidem od Mojžíše po Malachiáše, splní se konečně v blízké budoucnosti prostřednictvím jeho lidu. Boží odpověď na otázku: „Kdo obstojí v den jeho příchodu?“ nacházíme v Mal 4,2. Budou to ti, kdo „se bojí jeho jména a vzešlo jim slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích“.

Den Hospodinův pro nespravedlivé (Mal 4,1)

„Den“ o kterém je zmínka ve v. 1 a 5, „den Hospodinův“ je dnem konečného soudu. O tomto dnu hovoří i jiné novozákonné texty (2 Tes 1,8; 2 Petr 3,10; Zjev 20,9–10).

1. Který hřích se vzpomíná ve v. 1 jako zvlášť přiléhavý pro lidi nespravedlivé a proč je Bohu mimořádně odporný? (Izai 14,12–15)

2. Které tři výroky prvního verše jasně ukazují, že trest bezbožných způsobí věčnou smrt, a ne věčné trápení?

Den Hospodinův pro spravedlivé (Mal 4,2–3)

První verš líčí úděl všech bezbožných, když přijde Hospodin. Verš druhý naopak vzpomíná všechny, kteří se bojí Boha a ukazuje na jejich odplatu. Věčná ztráta zde stojí v protikladu k věčnému zisku spravedlivých.

Boží vykoupený lid má zaslíbení o věčném blahu, o neustálém duchovním růstu.

3. Bude svítit světlo evangelia v době duchovní temnoty, která před příchodem Krista zahali svět? (Mal 4,2; Izai 60,1—3)

Kristus je vždy připraven, aby svému lidu v době potřeby přinesl duchovní světlo. V tomto smyslu vzešlo „Slunce spravedlnosti“ už při prvním adventu. V době velké mravní temnoty před druhým příchodem Krista vzejde toto světlo zvláštním způsobem. Toto proroctví bude definitivně naplněno, až hřích bude provždy zničený.

4. Proč se zde uvádí slovo uzdravení v souvislosti s paprsky Slunce spravedlnosti?

Čtyři sta roků po napsání Malachiášova proroctví přišel Ježíš a začal své léčebné dílo. On byl Sluncem spravedlnosti „se zdravím na paprscích“. Kristus dokázal uzdravovat úplně — tělesně, duchovně a duševně i společensky. Přišel proto, aby lidi zcela uzdravil. Když studujeme slova Písma, jako jsou zdraví, bezpečnost, pokoj, spása a obnova, poznáváme, že jsou vzájemně zaměnitelné. V Písmu je mezi hříchem a nemocí mnohokrát rovnítka tak, jako mezi uzdravením a spásou. Kristova vykupitelská služba zahrnuje každou oblast obnovy lidí do Boží podoby. Pán Bůh v nás chce obnovit svůj obraz tak úplně, jaký jsme měli původně při stvoření. Lidé se i dnes ke křesťanství obracejí nejen jako ke zdroji duchovního blaha, ale aby se uzdravili a zůstali zdraví po každé stránce.

5. Co je kromě kázání zahrnuto v poslání církve podle Kristova příkazu z Luk 9,2?

Přestoupení Božího zákona se netýká pouze duchovní oblasti. Boží zákon zahrnuje všechny tělesné, duševní, společenské i duchovní vztahy. Proto přestoupení kterékoliv z oblastí je odbojem proti Boží vládě. Když tedy vědomně konáme něco nepatřičného, kterékoliv z oblastí je odbojem proti Boží vládě stejně široký záběr jako přestoupení, pokud spása má být úplná.

6. Co všechno je zahrnuto v Ježíšově otázce z Luk 5,23?

Zákoníci a farizeové, kterým Ježíš položil tuto otáz-

ku, zřejmě nevěděli jedno ani druhé. Avšak ti, které Ježíš poslal, aby v jeho šlépějích šli sloužit jiným, mají přinášet uzdravení tělesné, duchovní i duševní.

7. Jak máme rozumět slovům z 1 Mojž 1.27, podle kterých Bůh stvořil člověka ke svému obrazu?

Slovo obraz se může týkat Boží podobnosti jen souhrnně; a ne v jednotlivostech. To znamená, že jsme byli stvořeni k Božímu obrazu duchovně, duševně i tělesně. Být stvořen k Božímu obrazu znamená mnohem víc než jen nějakou tělesnou podobnost Bohu a účast na životě, který obdrželo všechno živé tvorstvo.

Být odloučen od Boha by znamenalo konec zdraví, štěstí, stálosti i našeho osobního vztahu k Bohu. A přece se nám Bůh nevnučuje. Dal nám svobodnou vůli. Tato skvělá schopnost je též částí Božího obrazu. Když první rodiče zneužili tuto schopnost, nejenže ztratili své pravé lidství, ale připravili se i o mnohé z tělesného, duchovního, duševního a společenského z Božího obrazu, který měli před pádem. Uzdravení, které přináší Kristus, zahrnuje úplnou obnovu v každém směru.

8. Co je jedním z velkých cílů naší zdravotní služby a věroučného důrazu na zdraví?

Je to obnova k úplnosti, kterou můžeme mít v Kristu. Příliš často jakoby převládal názor, že Kristova spravedlnost spočívá jen v přikrytí a odpuštění nespravedlnosti. To však není úplný obraz. Kristova spravedlnost není něco, čím by se naše hříšnost pouze přikryla, ale je to Boží moc, kterou dostáváme k přemožení hříchu v nás. Slunce spravedlnosti nás uzdravuje nejen ze symptomů nemoci, ale jeho léčivé paprsky pronikají celou naši bytost a odstraňují příčiny zhoubné nemoci zevnitř.

9. Co říká v. 3 znovu o rozdílu mezi spravedlivými a nespravedlivými a jak doplňuje myšlenku v. 1 o definičním konci nespravedlivých?

Příprava na den Páně (Mal 4,4–6)

Pán Bůh si nevynucuje spolupráci věřících na při-

pravě svého příchodu ani při plnění určitých povinností. Tato skutečnost na nás hluboce zapůsobí, když uvažujeme o neochotě Izraelitů reagovat na naléhavost Malachiáše. Naše odevzdanost Bohu a jeho dílu má pramenit z lásky a dobrovolné ochoty.

10. Co od nás Pán žádá v zájmu spolupráce na jeho plánu úplné obnovy země a jejich obyvatel? (Mal 4,4)

V době, kdy mnozí učí, že Boží zkony už neplatí, je příznačné, že toto eschatologické proroctví poukazuje na poslušnost jako podmínku Božího požehnání.

Verš 4. nám říká, co máme dělat. „Pamatujte na zákon Mojžíše, mého služebníka“. To znamená, že máme pamatovat na Ježíše, který dal svůj zákon prostřednictvím Mojžíše. Tento Kristův zákon má být napsán na deskách našeho srdce, aby každé naše slovo a čin svědčily o tom, že „pamatujeme“.

11. Co koná sám Bůh při dokončování svého pozemského díla? (Mal 4,5–6)

Při dokončování svého díla Bůh pošle proroka Eliáša. Vrcholné a nejslavnější splnění tohoto proroctví bude zjevné ve službě těch, kteří připravují cestu pro druhý příchod. Moderními Eliáši jsou ti v jejichž životě zjevně působí Kristus. Je Bůh použije pro dokončení svého díla ve světě, který zavrhl biblickou normu mravnosti a prožívá těžkou generační krizi. Bůh však zaslíbil, že prostřednictvím svého posvěceného lidu, bezvýhradně odevzdaného jeho službě, se „obrátil srdce synů k otcům a srdce otců k synům jejich“.

Dílo Jana Křtitele a dílo těch, kteří v předadventní době v duchu a moci probouzejí lidi z jejich lhostejnosti, je v mnohém ohledu stejné. Jeho dílo je předobrazem toho, co je nutné vykonat i dnes. Boží poslové, kteří světu přinášejí varovné poselství, mají připravit cestu druhému Kristovu příchodu jako Jan připravil cestu prvnímu.

Souhrn a naučení

Malachiášovo proroctví představuje výrazný rozdíl mezi těmi, kteří se rozhodli zapomenout -- Hospodina a těmi, kteří na něj pamatují. On je zaznamenal ve své pamětné knize. Je zde vidět rozdíl mezi lidmi

formálně zbožnými a lidmi opravdu věřícími, rozdíl mezi formalismem a vírou. Ti, kteří se bojí Hospodina, mají dovolit, aby z jejich života vyzařovalo Slunce spravedlnosti. Jejich svědectví v Ježíšově službě má spásné poslání. Jako členové církve se musíme znovu odevzdat Pánu, aby krása jeho charakteru vyzařovala z našich životů a osvěcovala mnohé, kteří zatím ve světě tmy a hříchu slouží nepravosti.

14. úkol — 31. prosince 1988

ŽIVOT PODLE BOŽÍ VŮLE

Základní verš: Izai 48,18

Při studiu úkolů tohoto čtvrtletí jsme se zabývali knihami Aggea, Malachiáše a Jakuba, abychom co nejlépe pochopili Boží vůli. Pisatelé těchto tří knih si plně uvědomovali, jaký plán měl Bůh s člověkem na počátku. Člověk měl žít věčně šťastným životem v krásném prostředí. Božimu nepříteli se však pomocí hříchu podařilo dočasně zmařit uskutečnění tohoto Božího záměru. Bůh nechtěl, aby lidé upadli do hříchu a pak pocítili všechny jeho tragické důsledky jako pocit viny, strach, narušené mezilidské vztahy, duševní a tělesné nemoci, stárnutí a nakonec smrt.

Bůh se rozhodl, že i za nesmírnou cenu oběti svého Syna vykoupí člověka a nabídne mu znovu možnost, aby žil podle jeho vůle. Ježíš Kristus to znázornil svým postojem, když k němu zákoníci přivedli hříšnou ženu, aby potvrdil její rozsudek smrti. Kristus jí odpustil hříchy, a pak dodal: „Jdi a víc už nehřeš“. Přál si, aby od této chvíle žila podle jeho vůle.

Bůh nám ve svém slovu zjevuje, jakou mravní úroveň od člověka očekává a jak se má projevovat obrácený křesťan v praktickém životě. Boží ideál přesahuje naše představy, a přece pro nás nemusí být nedosažitelným cílem. Nebeský Otec nám kromě ideálu ukazuje i způsob, jakým ho můžeme dosáhnout a sám nám v tomto úsilí pomáhá.

Poznání Boží vůle

1. Nakolik je lidem dostupné poznání Boží vůle a jeho záměrů? 1 Tim 2,4; Přísl 22,20—21

Po Kristově vtělení, smrti a vzkříšení je největším dobrodiním pro lidstvo Boží slovo — bible. V ní nám Duchem svatým inspirovaní lidé krok za krokem odhalili Boží původní záměry s lidstvem i s každým jednotlivcem. Bůh si přeje, aby její záchranné poselství oslovilo každého člověka. Není proto nahodilé, že je nejrozšířenější knihou všech dob. Nestačí ovšem, abychom tuto Boží knihu pouze vlastnili, musíme jí umožnit, aby nás oslovila.

2. Co nejčastěji lidem brání, aby Boží vůli pochopili, i když bibli čtou anebo slyší? Jer 6,16; Jan 7,17; Jan 8,44

Poznání Boží vůle není omezeno na několik schopných jedinců ani na určitou náboženskou skupinu. Bůh svoji pravdu nabízí všem, i těm nejprostším lidem. Kdo zkoumá Boží slovo a je vnímavý na působení Ducha svatého, nezůstane ve tmě. Kristus řekl: „Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha...“ Každý, kdo přichází ke Kristu, aby jasněji poznal pravdu, bude uspokojen.

Lidem v poznání Boží vůle často brání jejich představy, neochota řídit se v životě Božími pokyny, podmanivá moc klamu a hříchu. Boží pravda nás však má osvobodit od všeho, co nás spoutává. (Jan 8,32—36)

Boží vůle a lidské zdraví

Hřích narušil spojení Boha — životodárného zdroje — s člověkem, a to se odrazilo na lidském zdraví. Lidstvo sužují tělesné i duševní choroby, které spolu úzce souvisí. Nemoci jsou důsledkem přestupování Božích zákonů. Proto poznání Boží vůle tak bezprostředně souvisí s naším zdravím.

3. Jak se hřích a pocit viny odráží na zdravotním stavu člověka? Jak na lidské zdraví naopak působí odpuštění? Job 30,15—17; Žalm 32,1—4

Na začátku našeho století se lékaři domnívali, že původci většiny nemocí jsou viry a bakterie. Lékařské výzkumy posledních let však prokázaly, že větší část tzv. „civilizačních“ nemocí vzniká důsledkem narušené psychiky člověka. Tím aktuálnější je biblická zvěst o odpuštění hříchů, o lásce mezi lidmi a o smyslu lidského života. Boží poselství takto nepřímou podporuje lidské zdraví.

4. Na čem záviselo lidské zdraví v biblických dobách? Platí to i dnes? 2 Mojž 15,26; Izai 58,6—8

5. Které rady pro uchování zdraví nám předkládá Bůh?

Prevence je lepší, než dodatečné léčení. Pán Ježíš věnoval velkou část svého života léčení nemocných lidí. Předně nám však radí, jak je možné si zdraví uchovat: střídmostí (Gal 5,21—22), stravou (1 Moj 1,29; 3 Moj 11), vyvarováním se alkoholu (Přisl 23,29—35).

Služba lásky

6. Co mínil Pán Ježíš obratem „konám vůli Otce“? Jan 6,38—40

Vlastním obsahem Boží vůle je záchrana člověka. Pán Ježíš přišel na svět, aby „plnil vůli Otce“ — aby nás spasil, aby lidem sloužil. Božím programem pro Ježíše byla nezištná a obětavá služba lásky ztraceným.

„Boží vůle“ pro nás zahrnuje mnoho bodů našeho životního programu. Bůh si přeje, abychom hlouběji chápali jeho lásku a pravdu, víc studovali bibli, modlili se, chválili jej, zdokonalovali své povahy, prakticky si pomáhali, podporovali Boží dílo, navštěvovali shromáždění, řídili se Božím zákonem atd. Tím nejvyšším vrcholem je však projev opravdové a obětavé lásky v nezištné službě pro druhé (Jan 13,34—35).

7. Jaký rozdíl vidíš ve službě pro druhé konané s láskou a bez ní? 1 Kor 13,1—8

Božský pomocník

8. Jak nám Bůh pomáhá v životě, který chceme vést podle jeho vůle? Izai 41,9—10

Křesťan má v životě nesmírnou přednost. Skrze Je-

žíše Krista mu byly odpuštěny minulé hříchy, získal zaslíbení budoucího věčného života a v současnosti má nablízku nebeského pomocníka, který mu dobře rozumí (Žid 4,15) a který se nemění (Žid 13,8). Proto mohl Pavel vyznat, že s Kristem, který ho posiluje, dokáže všechno (Fil 4,13).

9. Může v našem životě nastat situace, ve které by Bůh byl bezmocný? Řím 8,35—39; Žalm 23,4

Jděte a kažte

10. Které Kristovo pověření pro nás platí stále naléhavěji? Mat 28,18—20

Bůh ze své strany vykonal pro záchranu lidí maximum. Připravil naši záchranu, v Ježíši Kristu za nás zaplatil nepochopitelně velkou cenu, posílá anděly, aby nám sloužili, vyslýchá naše modlitby, dává nám Ducha svatého. Ze své strany koná všechno.

Bůh si však povolal nás, zachráněné lidi, abychom tomuto světu tlumočili tu nejdůležitější zprávu. Naše ochota ke službě zřetelně prozrazuje, jak jsme Bohu za své spasení vděční. Bůh s námi počítá. Jsme si toho vědomi?

11. Kdo se má aktivně podílet na zvěstování evangelia? Platí toto pověření jen anebo především kazatelům? Zjev 22,17; Izai 6,8

„Poslání, které Spasitel svěřil svým učedníkům, zahrnuje všechny věřící. Týká se všech věřících v Krista do konce času. Je osudným omylem myslet si, že záchrana lidí je prací jen ustanovených služebníků. Každý, který přijímá nebeské vnuknutí, je pověřen hlásáním evangelia. Všichni, kdo přijímají Kristův život, jsou povoláni k dílu pro spásu svých bližních“ (TV 578).

Záruka růstu a vítězství

12. Co zaručuje neustálý růst církve a jednotlivých věřících? Jan 15,4—5; Ef 4, 7.11—15

Náš růst je podmíněn dvěma skutečnostmi, které spolu úzce souvisí — trvalým duchovním spojením s Kristem a službou pro druhé. Bez Krista a sobeckým

životem začínáme duchovně odumírat. Pán Ježíš si přeje, abychom prohlubovali svůj vztah k němu a pak naše služba přinese výsledky.

13. Můžeme mít jistotu konečného vítězství? Filip 1,6

Souhrn a naučení

Apoštol Pavel, který tolik vykonal pro Krista, nám zaznamenal radu: „A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé“ (Řím 12,2).

Dejme si v předělu času nové předsevzetí, že svůj život bezvýhradně svěříme do Boží vůle. Snažme se hlouběji poznat Boží plán pro náš život a s Boží pomocí ho uskutečňujme. Výsledky našeho života s Božím požehnáním předčí naše očekávání.